

DERINIMO PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 5, 11, 20¹, 20², 22¹, 49 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 20⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 STRAIPSNIŲ, DVYLIKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO, 54 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 15¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-1001 5 IR 15 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 13¹, 20³ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO NR. XIV-1169 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 22¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-1698 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 16, 21¹, 22, 39, 48² IR 75 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ĮSTATYMO NR. I-446 22 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ

Eil. Nr.	Suinteresuoto s institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai, kodėl neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies į suinteresuotos institucijos pastabas ir pasiūlymus
1.	VŠĮ Žiedinė ekonomika	Siūloma tobulinti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 5, 11, 20 ¹ , 20 ² , 22 ¹ , 49 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20 ⁴ straipsniu įstatymo projektą (toliau, kaip lydraštyje – AIEĮ projektas Nr. 1), kurio 7 straipsnyje būtų aiški atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos veiklos tikslų formuluoti sutampanti su standartiniais Registrų centro teikiamais ne pelno siekiančių juridinių asmenų veiklos tikslais bei vis dar evoliucionuojant šiai veiklai – lankstesni atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statuso suteikimo reguliavimas perkeltas į poįstatyminius teisės aktus.	Atsižvelgta iš dalies. Nustatyta, kad atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos veiklos tikslas – vietos bendruomenių vystymas, t. y. teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą, ir jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas. Neatsižvelgta į siūlymą atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statuso reguliavimą perkelti į poįstatyminius teisės aktus. Pats statuso suteikimas yra reglamentuotas Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse ¹ , kai statomos didesnės kaip 100kW elektrinės. Kai leidimai nereikalingi statusas suteikiamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – VERT) nustatyta tvarka. Tačiau reikalavimai, kuriuos turi atitikti atsinaujinančių išteklių energijos bendrija yra įtvirtinti Lietuvos respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (toliau – AIEĮ) ir Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos nuomone, tai

¹ Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2019 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. 829 „Dėl Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“.

			yra įstatyminės bendro pobūdžio nuostatos, kurios negalėtų būti reglamentuotos žemesnės galios teisės akte.
2.	Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba	<p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau, kaip lydraštyje – AIEĮ Projektas Nr. 3) siūlomas pakeitimas dėl privalomo informavimo registruotu laišku atsisakymo gali pažeisti pastato, patenkančio į vėjo elektrinės AIEĮ 49 straipsnio 9 dalyje nustatytą zoną, savininko teisę į nuosavybės neliečiamumą ir sveiką aplinką bei sudaryti išskirtines sąlygas vėjo elektrinių pradėtų vystyti iki 2022 m. liepos 7 d. vystytojams.</p> <p>Panaikinus privalomą pastatų savininkų informavimą registruotu laišku gali susidaryti situacijos kai pastatų patenkančių į vėjo elektrinės 1H – 4H zoną pastatų savininkai liks neinformuoti apie numatomas vėjo elektrinių statybas ir negalės ginti savo teisės į nuosavybę bei sveiką aplinką, nors galėtų būti pasiekiami ir surandami pagal vėjo elektrinių vystytojų iš Registrų centro gautus duomenis.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys, kad pastačius vėjo elektrines, jų apsaugos zonoje įsigalioja apribojimai pastatų savininkams statyti naujus statinius, numatytus AIEĮ 49 straipsnio 9 dalyje, įrengti naujas patalpas, taip pat įrengti ar plėsti teritorijas rekreacijai, todėl būtų ribojama pastatų savininkų teisė pilnai disponuoti savo turtu (žemės sklypais ir pastatais).</p> <p>Kokie konkretūs neaiškumai kyla praktikoje ir koks jų mastas, t. y. kiek vėjo elektrinių vystytojų, kaip teigiama aiškinamajame rašte, susiduria su informavimo procedūrų taikymo neaiškumais. Detaliai neišdėstant informavimo procedūrų problematikos esmės, neaišku, kodėl siūloma nustatyti išimtis ir netaikyti galiojančiame teisiniame reglamentavime numatytų procedūrų. Tuo atveju jeigu įstatymas keičiamas ne visiems vystytojams susiduriant su neaiškumais dėl informavimo procedūrų, pavyzdžiui, kai kuriems vystytojams sąžiningai taikant galiojančiame teisiniame reglamentavime numatytus informavimo procedūrų etapus ir tokiu būdu įgyvendinus AEI įstatyme nustatytus reikalavimus, galimai vienam ar keliems konkrečioms vėjo elektrinių parkų vystytojams gali būti sudaromos išskirtinės sąlygos nustatant išimtį nesilaikyti galiojančio informavimo procedūrų reglamentavimo.</p> <p>Pagal turimą informaciją, kai kurie vėjo elektrinių parkų vystytojai iš žemės sklypų ir pastatų savininkų yra gavę sutikimus dėl saulės elektrinių parkų vystymo, t. y. prašydami sutikimo nurodo, kad vystys saulės ar kitą</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>AIEĮ Projektas Nr. 3 reglamentuoja tik tuos atvejus, kai projektai buvo pradėti vystyti iki 2022 m. liepos 8 d., kadangi tuo metu buvo kitas reglamentavimas dėl informavimo, todėl negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų įsiterpta į jau pasibaigusius teisinius santykius (išskyrus atvejus, kai palengvinama teisės subjektų padėtis, kartu nepakenkiant kitiems teisės subjektams). Naujajame reglamentavime informavimo procedūra nėra keičiama.</p> <p>AIEĮ Projekte Nr. 3 siūloma nustatyti, kad tuo atveju, kai iki 2022 m. liepos 8 d. buvo gautas statybą leidžiantis dokumentas (kas reiškia, kad visos procedūros buvo jau atliktos pagal buvusį reglamentavimą iki 2022-07-08), papildomos informavimo procedūros netaikomos.</p> <p>Informavimas ar susitarimų pasirašymas su žemės sklypų ir pastatų savininkais vyksta tais atvejais, kai statybą leidžiantis dokumentas negautas, bet yra atliktas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas arba poveikio aplinkai vertinimas ir nustatytos sanitarinės apaugos zonos, bet jos yra mažesnės nei 4H.</p> <p>Vadinasi, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose (1H), arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę (1H), asmenys suinteresuoti elektros energijos gamybos vėjo elektrinėje vykdymu su žemės sklypų ir pastatų savininkais sudaro susitarimus dėl planuojamos statyti vėjo elektrines.</p> <p>Tais atvejais, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H, pastatų ir žemės sklypų savininkai informuojami viename iš nacionalinių, viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje ir savivaldybės internetiniame puslapyje. Prieštaravimai dėl planuojamos statyti vėjo elektrinės negali būti reiškiami. Svarbu atkreipti dėmesį, kad ir pagal šiuo metu galiojančią AIEĮ žemės sklypų</p>

	<p>atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių elektrinių parką, tačiau, gavę sutikimus saulės elektrinių parkų vystymui, pradėjo vystyti vėjo elektrinių parką, kuriam taikomi kiti apsaugos zonų reikalavimai ir atstumai bei tokiu būdu galima siekiama išvengti privalomo sutikimų vystyti vėjo elektrines gavimo, todėl pritarus AII Projektui Nr. 3, parkų vystytojams būtų sudaromos išskirtinės sąlygos vystyti vėjo elektrines negavus AIEI numatytų žemės sklypų ir pastatų savininkų sutikimo, o į vėjo elektrinių zoną patenkančių žemės sklypų ir pastatų savininkams būtų apribota teisė ginti savo nuosavybę ir sveiką aplinką.</p> <p>Vertinama, kad galiojančio AIEI 49 straipsnio 15 ir 16 dalyse nustatytas reglamentavimas numato nuoseklius suinteresuotų asmenų informavimo procedūrų etapus, kurie užtikrina žemės sklypų ir pastatų, patenkančių į vėjo elektrinių apsaugos zonas, savininkų teisių apsaugą bei galimybes laikantis šių procedūrų vėjo elektrinių parkų vystytojams tartis su žemės sklypų ir pastatų savininkais.</p> <p>AIEI Projekte Nr. 3 numatytas pastatų savininkų informavimo būdas neužtikrina, kad visi pastatų savininkai gaus informaciją apie vystomus didesnės kaip 30 kW galios vėjo elektrinių parkus.</p> <p>AIEI Projekte Nr. 3 siūloma nustatyti, kad „<...> savininkai informuojami apie planuojamą statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę, viešai paskelbiant informaciją viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, jeigu toks laikraštis leidžiamas nustatytoje teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą.“. Toks siūlomas informavimo būdas yra diskutuotinas ir neužtikrina suinteresuotų asmenų informavimo apie jiems ypatingai svarbią reikšmę turinčius įvykius. Pagal šią nuostatą, atsisakius privalomo pastato savininko informavimo registruotu laišku, savininkams apribojamos galimybės apginti savo teises į nuosavybės neliečiamybę ir sveiką aplinką. Atsižvelgiant į technologijų ir informacijos pateikimo priemonių vystymąsi svarstyti kiti, didžiajai daugumai asmenų technologiškai prieinami ir žemės sklypų bei pastatų savininkų informavimą užtikrinantys būdai, pavyzdžiui, pasinaudojant vietos savivaldos, VI Registrų centro, Valstybinės mokesčių inspekcijos informacinėmis sistemomis, kuriomis informuojami asmenys apie teikiamas paslaugas, mokesčius ir pan.</p> <p>Ši pastaba taikytina ir AEI įstatymo 49 straipsnio 16 dalyje nustatytoms informavimo procedūroms, todėl siūlome tobulinti ir galiojančią AEI 49 straipsnio 16 dalį.</p>	<p>savininkai, išskyrus tuos, kurie pradėjo planuoti rekreacines teritorijas, prieštaravimų negali reikšti.</p> <p>Minėtais atvejais informuojami tik tie asmenys, kurie po naujojo reglamentavimo įsigaliojimo (po 2022-07-08) pateko į naują teritoriją, kurioje buvo nustatyti papildomi informavimo reikalavimai (buvo nustatytas 4H atstumas, o didžiajai daliai projektų nustatytos sanitarinės apsaugos zonos yra mažesnės, pvz. sanitarinė apsaugos zona nustatyta iki 3,5H, tai žemės sklypų ir pastatų savininkai turi būti informuoti atstume nuo 3,5H iki 4H).</p> <p>Taip pat pabrėžtina, kad pagal buvusį reglamentavimą iki 2022-07-08 galima visos informavimo procedūros buvo atliktos tinkamai. Šiuo metu galiojančioje AIEI redakcijoje buvo nustatytos griežtos informavimo procedūros, kurios nepaisant to, kad iki 2022-07-08 buvo tinkamai atliktos procedūros pagal tuo metu galiojančius teisės aktus, buvo nustatytos ir įgyvendinamosiose AIEI Nr. XIV-1169 projekto nuostatose, kadangi didžiajai daliai projektų nustatytos sanitarinės apsaugos zonos iki 2022-07-08 yra mažesnės kaip 4H. Nesutiktina su teiginiais, kad savininkams apribojamos galimybės apginti savo teises į nuosavybės neliečiamybę ir sveiką aplinką, kadangi informavimo procedūros nėra atsisakomos visiškai. Asmenys, kurie nebuvo supažindinti su informacija dėl planuojamų statybų bus tinkamai apie jas informuoti.</p> <p>Pagal šiuo metu galiojančio Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnį, jeigu pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H privaloma atlikti visą pilną AIEI nustatytą informavimo procedūrą, kas labai apsunkina ūkio subjektus, nes jie iki 2022-07-08 buvo stipriai pažengę ir atlikę didžiąją dalį procedūrų ir jeigu nebūtų priimtas naujas reglamentavimas, projektai galimai būtų baigti, todėl šiuo AIEI Projektu Nr. 3 yra palengvinamos sąlygos, nustatant aukščiau nurodytą procedūrą.</p> <p>Dėl pasirinkto informavimo būdo viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje, Energetikos ministerija papildomai prideda ir savivaldybės</p>
--	---	---

			internetinį puslapį. Vis tik reikia suprasti, kad vėjo elektrinės dažniausiai statomos atokesnėse vietose, kuriose žmonės vis dar dažniau skaito laikraštį nei internetinius puslapius, todėl reikia apsvarstyti visus įmanomus informavimo būdus ir laikraštį būtina palikti. Manoma, kad atradus tinkamesnių informavimo būdų bus imtasi priemonių dėl informavimo būdo atnaujinimo.
3.	„EPSO-G“, UAB	<p>Nurodoma, kad Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir Įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1001 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau, kaip lydraštyje – AIEĮ projektas Nr. 2) 1 straipsniu keičiamo įstatymo 22 straipsnio 11 d. 17 p. yra nurodyta, kad konkurse galės dalyvauti asmenys, pateikę informaciją apie pagrindinius planuojamo įgyvendinti elektrinių plėtros jūrinėje ir susijusios infrastruktūros statybos jūrinėje ir sausumos teritorijoje teritorijose projekto etapus <...>.</p> <p>Ši nuostata galioja tuo atveju, jei konkursas (-ai) naudoti jūrinę teritoriją organizuojamas pagal įstatymo 22 straipsnį, tačiau konkurso dalyviams, dalyvaujantiems konkurse, organizuojamame pagal įstatymo 22¹ straipsnį, galioja nuostata (22¹ 10 d. 16 p.) lieka galioti nuostata, kad konkurse gali dalyvauti asmenys, pateikę informaciją apie pagrindinius planuojamo įgyvendinti elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto etapus.</p> <p>Siūlome suvienodinti reikalavimus dėl informacijos pateikimo apie pagrindinius planuojamo įgyvendinti elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje projekto etapus, tiek konkursui, organizuojamam pagal 22, tiek pagal 22¹ straipsnį.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Įvertinant tai, kad konkursas, organizuotas pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnį, šiuo metu jau vyksta (paskelbtas 2023-03-30 d.) ir tai, kad kvalifikacijos tikrinimo etapas, tikėtina, vyks po siūlomų Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnį pakeitimų įsigaliojimo, manytina, tikslinga nustatyti, kad 22¹ straipsnio 10 dalies 16 punkto pakeitimas būtų taikomas tik naujai organizuojant konkursus. Atitinkamai projektas patikslintas numatant taikymo nuostatas.</p>
4.	„EPSO-G“, UAB	<p>AIEĮ projekto Nr. 2 1 straipsniu keičiamo įstatymo 22 straipsnio 14 d. yra nurodyta, kad: „Valstybinė energetikos reguliavimo taryba prieš vieną mėnesį iki didžiausios galimos sandorio kainos paskelbimo dienos parengia ir viešai skelbia informaciją, reikalingą didžiausiai galimai sandorio kainai nustatyti, prieš 6 mėnesius iki informacijos apie konkursą paskelbimo dienos nustato ir viešai skelbia didžiausią galimą sandorio kainą ir žemiausią ribą.“.</p> <p>2022-03-31 Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 1, 2, 3, 5, 11, 13, 14, 16, 18, 20, 20¹, 21, 22, 23, 26, 29, 49, 50, 55, 56, 57, 63 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo, 54 straipsnio pripažinimo netekusiu galios ir įstatymo papildymo 15¹ straipsniu įstatymo XIV-1001 27 straipsnio 4 d. yra nurodyta, kad VERT, vadovaudamasi šio įstatymo 15 straipsnyje išdėstyto</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1001 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta konkurso paskelbimo data siejama su tyrimų ir veiksmų atlikimo momentu, atitinkamai, netikslinga keisti siūlomų nuostatų. Papildomai pažymėtina, kad nurodyto įstatymo 15 straipsnio pakeitimai įsigalioja tik gavus EK pritarimą.</p>

		<p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnio 11 dalimi, 2023-03-01 savo interneto svetainėje paskelbia didžiausią galimą sandorio kainą. Taip pat nurodyta, kad informacija apie pirmąjį konkursą leidimui naudoti jūrinės teritorijos dalį, numatytą Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje plėtojant ne didesnės negu šiame nutarime nustatytos įrengtosios galios elektrines, ir sandorio kainai laimėti skelbiama 2023-09-01, jeigu yra atlikti visi reikalingi tyrimai, kiti veiksmai ir paskelbti jų rezultatai. Informacijos apie konkursą data gali būti atidėta ne ilgesniam kaip 6 mėnesių laikotarpiui, esant objektyvioms aplinkybėms, trukdančioms atlikti reikalingus tyrimus, kitus veiksmus ir paskelbti jų rezultatus.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad VERT 2023-04-17 paskelbė pakartotinę viešąją konsultaciją dėl Didžiausios galimo sandorio kainos nustatymo metodikos, o didžiausia galima sandorio kaina nebuvo paskelbta 2023-03-01, siūlome patikslinti, jei konkursas gali būti organizuojamas greičiau, nei praeis 6 mėnesiai nuo VERT paskelbtos didžiausios galimos sandorio kainos paskelbimo dienos.</p>	
5.	Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – VERT)	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 6 straipsnio (20¹ straipsnio 8¹ dalies):</p> <p>1. Dėl siūlomų 20¹ straipsnio 8¹ dalies 2 punkto, atkreiptinas dėmesys, kad pagal Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 15 dalies 6 punkto nuostatas, išduodant leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus (toliau – leidimas plėtrai) būsimas gamintojas turi atitikti jam taikomą technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumą. Atsižvelgiant į tai, kad asmenys, planuojantys vykdyti ir vykdantys energetikos veiklą pagal šio straipsnio 8 dalies nuostatas (toliau – GV elektrinių parkų vystytojai), ir norintys plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus privalo gauti leidimą plėtrai, tai siūlomos 20¹ straipsnio 8¹ dalies 2 punkto nuostatos dėl atitikties technologiniam, finansiniam ir vadybiniam pajėgumui pagal Tarybos nustatytą tvarką, galimai yra dubliuojančios minėtas Elektros energetikos įstatymo nuostatas. Kita vertus, jeigu siekiama išskirti GV elektrinių parkų vystytojus iš kitų gamintojų, nustatant jiems griežtesnius reikalavimus, manome, kad jiems taikomi reikalavimai turėtų būti nustatyti ne poįstatyminiu aktu, o įstatymu, kaip pvz. tai yra dėl nepriklausomų elektros energijos tiekėjų.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Įvertinus tai, jog šiuo metu Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) neatlieka asmenų, planuojančių vykdyti energetikos veiklą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas, technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo vertinimo, pagal Tarybos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6 patvirtinto Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo nuostatas, kurios įgyvendina Elektros energetikos įstatymo nuostatas. Atkreiptinas dėmesys, kad Įstatymo pakeitimo 6 straipsnio 2 dalyje nurodomi minimalūs kriterijai, kuriuos turi atitikti vystytojas.</p>
6.	VERT	<p>3. Dėl siūlomų 20¹ straipsnio 8¹ dalies 4 punkto, abejojame, kad siūlomos nuostatos padės apsaugoti gaminantį vartotoją nuo sutarties nevykdymo, kadangi rezervacijos mokestis gali būti ir 1 EUR, todėl net padauginus šį mokestį iš 3, GV elektrinių parkų vystytojams nesukels finansinių sunkumų išmokėti gaminančiam vartotojui kompensaciją dėl sutarties nevykdymo. Manome, kad būtų tikslinga apsvarstyti nustatyti ir minimalų rezervacijos mokesčio dydį.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Projekto 20¹ straipsnio 8¹ dalies 3 punkto nuostatomis siūlomu reglamentavimu siekiama užtikrinti adekvatų rezervavimo mokestį gaminantiems vartotojams, todėl siūloma nustatyti ne didesnę kaip 10 procentų nuo elektrinės įrengtosios galios rezervavimo ir (ar) pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos vertės rezervavimo mokestį.</p>

7.	VERT	<p>4. Dėl visos 20¹ straipsnio 8¹ dalies. Iš siūlomų nuostatų nėra aišku, kokios pasekmės lauktų GV elektrinių parkų vystytojų, kurie po leidimo gaminti elektros energiją išdavimo nesilaikytų 20¹ straipsnio 8¹ dalyje nustatytų sąlygų, todėl kyla abejonių dėl šių nuostatų nustatymo tikslingumo.</p> <p>Siūlome patikslinti AIEĮ projektą Nr. 1 atsižvelgiant į pateiktas pastabas</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaujantis Energetikos įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi, už reguliuojamosios veiklos sąlygų ir (ar) reikalavimų pažeidimus energetikos įmonė, turinti energetikos veiklos licenciją, leidimą ar atestatą, teisės aktų nustatyta tvarka turi būti įspėjama apie galimą licencijos, leidimo ar atestato galiojimo sustabdymą šio straipsnio 5 dalyje nustatytais pagrindais arba licencijos, leidimo ar atestato galiojimo panaikinimą šio straipsnio 7 dalyje nustatytais pagrindais, nustatant laikotarpį, per kurį turi būti pašalinti nurodyti reguliuojamosios veiklos pažeidimai. Atkreiptinas dėmesys, kad AIEĮ projektu Nr. 1 papildomo AIEĮ 20 straipsnio 8¹ dalyje siūlomos įtvirtinti nuostatos yra asmens, veikiančio pagal AIEĮ 20 straipsnio 8 dalį veiklos sąlygos.</p>
8.	VERT	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 7 straipsnio, kuriuo keičiamas 20² straipsnis. Atkreipiamas dėmesys, kad pagal Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio nuostatas, leidimai plėtoti elektros energijos pajėgumus ir leidimai gaminti elektros energiją išduodami Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms ir nėra nustatytų jokių išimčių, kad šioms bendrijoms nereiktų išduoti minėtų leidimų.</p> <p>Siūloma įvertinti pakeitimus minėtų Elektros energetikos įstatymo nuostatų kontekste.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 10 dalies 2 punktą ir to paties straipsnio 12 dalies 2 punktą yra bendros nuostatos, taikomos visiems elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojams. Vadovaujantis minėtomis nuostatomis leidimas gaminti elektros energiją ir leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingi, kai numatoma gaminti elektros energiją ne didesnėje kaip 100 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginyje.</p>
9.	VERT	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 <u>8 straipsnio, kuriuo siūlomas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu:</u></p> <p>Bendro pobūdžio pastaba dėl grynojo atsiskaitymo modelio.</p> <p>VERT nuomone, vadovaujantis 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (toliau – Direktyva), 15 straipsnio 2 dalies e punktu, 15 straipsnio 4 dalimi <...>, (taip pat atsižvelgus į ACER, CEER ir FSR dokumentus²) nuo 2023 m. pabaigos naujiems asmenims galimai neturėtų būti suteikiamas gaminančių vartotojų statusas (asmenų, kurie naudojami naudojimui („pasaugojimo“) tinklais paslauga, angl. net-metering).</p> <p>Norėtume pažymėti, jog VERT nėra įgaliota institucija oficialiai aiškinti</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, jog galiojanti gaminančių vartotojų schema Energetikos ministerijos vertinimu neatitinka 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES (toliau – Direktyva), 15 straipsnio 2 dalies e punkto ir 15 straipsnio 4 dalies nuostatų. Šiuo metu galiojančiame gaminančių vartotojų modelyje elektrinėje visas į elektros tinklus patiekta ir iš tinklų suvartotas elektros energijos kiekis yra apskaitomas atskirai. Kaupimo laikotarpiu gaminantis vartotojas už naudojamąsi elektros tinklais moka naudojimosi elektros tinklais kainą,</p>

² 1) CEER Position Paper on Renewable Energy Self-Generation September 2016 (<https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/3f246c2a-d417-2a29-d8eb-765bd6579581>);

2) ACER and CEER "European Energy Regulators' White Paper #1, Renewables in the Wholesale Market Relevant to European Commission's Clean Energy Proposals" of 11 May 2017 (<https://www.ceer.eu/documents/104400/5937686/Renewables+in+the+Wholesale+Market/4cbb208e-da9d-8156-10dc-71efc16f65c6>)

3) Florence School of Regulation, The EU Clean energy package (2020 ed.) (83-84 p.) (<https://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/68899/QM-01-20-700-EN-N.pdf?sequence=1>).

	<p>teisės aktų nuostatų ir jų taikymo, todėl Tarybos nuomonė negali būti laikoma oficialiu teisės aiškinimu ar konkrečios faktinės situacijos sprendimu ir nėra privaloma teismams, kitoms institucijoms ar asmenims. Teisės aktų išaiškinimo funkcija yra priskirta Europos Komisijai, todėl dėl šių nuostatų interpretavimo būtų tikslinga gauti šios institucijos išaiškinimą.</p> <p>Direktyvos 15 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad „4. Valstybės narės, kuriose galioja schemas, pagal kurias atskirai neapskaitoma į tinklą tiekiamą ir iš tinklo vartojama elektros energija, nesuteikia jokių naujų teisių pagal tokias schemas po 2023 m. gruodžio 31 d. Bet kuriuo atveju vartotojai, kuriems taikomos galiojančios sistemos, turi turėti galimybę pasirinkti naują schemą, pagal kurią kaip tinklo mokesčių apskaičiavimo pagrindas atskirai apskaitoma į tinklą tiekiamą ir iš tinklo vartojama elektros energija.“</p> <p>Direktyvos 15 straipsnio 4 dalis galimai taikoma gaminančių vartotojų atveju: „schemoms, pagal kurias atskirai neapskaitoma (angl. <i>that do not account separately</i>) į tinklą tiekiamą ir iš tinklo vartojama elektros energija“.</p> <p>Pažymėtina, kad sistemiškai vertinant šiuo metu teisės aktus, reglamentuojančius gaminančių vartotojų veiklą, jų elektros energija yra apskaitoma atskirai, tačiau atsiskaitymas už elektros energijos paslaugas yra bendras (nėra atskiras). Taigi, Lietuvoje taikomas gaminančių vartotojų modelis yra tarpinis modelis tarp "<i>net metering</i>" ir "<i>net billing</i>" modelio. Todėl svarstytina ar Direktyvos 14 straipsnio 4 dalies nuostatos tikrai turėtų būti taikomos asmenims, kurie naudojami naudojimosi („pasaugojimo“) tinklais paslauga, (angl. <i>net-metering</i>) Lietuvoje.</p> <p>Papildomai verta paminėti, kad įtvirtinant grynojo atsiskaitymo modelį, nepriklausomi elektros energijos tiekėjai galėtų geriau valdyti su kainos svyravimu ir elektros energijos disbalansu susijusias rizikas dėl ko sutaupyti ir patys vartotojai. Taip pat, būtų sudarytos galimybės gaminantiems vartotojams parduoti jų pagamintą elektros energiją už rinkos kainą ir reaguoti į rinkos signalus, kas skatintų tolimesnį į vartotoją orientuoto rinkos dizaino vystymąsi ir suteiktų paskatas tolimesnių paslaugų, tokių kaip išmanusis įkrovimas, elektros energijos kaupimas vystymą.</p> <p>Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta siūloma apsvarstyti ar nebūtų tikslinga projekte įtvirtinti papildomų nuostatų susijusių su grynojo atsiskaitymo būdo taikymu. Pažymėtina, kad analogišką pastabą VERT yra teikusi 2021-04-12 raštu Nr. R2-(RPS)-2702 (pastaba Nr. 78).</p>	<p>kurią nustato Taryba ir kuri atitinka visas už naudojimąsi elektros tinklais tinklų operatorių patiriamas sąnaudas.</p>
--	---	--

10.	VERT	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 <u>8 straipsnio, kuriuo siūlomas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu:</u></p> <p><u>1. Dėl viso 20⁴ straipsnio.</u></p> <p>1) Atsižvelgiant į tai, kad nėra reglamentuota, kaip būtų vykdoma apskaita taikant grynojo atsiskaitymo būdą garantinio tiekimo atveju, siūlome papildyti AIEĮ projektą Nr. 1 arba pateikti paaiškinimą, kaip turės būti vykdoma pagamintos elektros energijos ir suvartotos elektros energijos apskaita garantinio tiekimo atveju. Be to, siekiant, kad būtų aišku, kaip bus vykdomas visas grynojo atsiskaitymo procesas, manome, kad tai turėtų būti detalizuota poįstatyminiame teisės akte, todėl siūlome papildyti 20⁴ straipsnio 1 dalį, nurodant, kad grynasis atsiskaitymas vykdomas pagal Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisykles.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Neatsižvelgta dėl siūlymo nustatyti, kaip bus vykdomas visas grynojo atsiskaitymo procesas įstatymą įgyvendinamuosiuose teisės atkaurose. Atkreiptinas dėmesys, kad grynojo atsiskaitymo modelis rinkos sąlygomis grįstas modelis, suteikiantis galimybę asmeniui, gaminančiam elektros energiją ir tiekėjui susitarti dėl gamybos ir vartojimo apskaitos, todėl AIE įstatyme Nr. 1 siūlomais pakeitimais įtvirtinami esminiai apskaitos principais, kurie nereikalauja jų detalizavimo.</p>
11.	VERT	<p><u>4. Dėl 20⁴ straipsnio 2 dalies.</u></p> <p>1) Nei iš galiojančių teisės aktų nuostatų, nei iš aiškinamojo rašto ar kitų AIEĮ projekto Nr. 1 nuostatų nėra aišku, koks 20⁴ straipsnio 2 dalyje nurodytas kitas asmuo, elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis ir vartojantis savo reikmėms ir ūkio poreikiams, be šioje dalyje išvardytų asmenų, galėtų su nepriklausomais elektros energijos tiekėjais atsiskaityti taikant grynojo atsiskaitymo būdą. VERT nuomone, jei asmuo savo pagamintą ir patiektą į tinklus elektros energiją pageidauja atgauti suvartojant ją savo reikmėms, tai jis turi turėti gaminančio vartotojo statusą, o jeigu savo pagamintos elektros energijos netiekia į tinklą ir iš karto suvartoja, tai neatsiranda poreikio atsiskaityti su nepriklausomais elektros energijos tiekėjais. Siūlome atsisakyti 2 dalyje sakinio dalies „ir kitas asmuo, elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis ir vartojantis savo reikmėms ir ūkio poreikiams“ (<i>pateikiamas siūlomas pakeitimas</i>).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Energetikos ministerijos žiniomis, rinkoje veikia asmenys, kurie dalį elektros energijos gamina ir vartoja savo reikmėms ir ūkio poreikiams, o kitą dalį elektros energijos parduoda rinkoje. Šie asmenys neturi įstatymais įtvirtinto statuso. Atsižvelgiant į tai, bei siekiant, suteikti galimybę naudotis grynojo atsiskaitymo modeliu, manome, kad ši asmenų grupė turėtų likti.</p>
12.	VERT	<p><u>Kitos pastabos dėl AIEĮ projekto Nr. 1 įtvirtinto įsigaliojimo, įgyvendinimo ir taikymo</u></p> <p>Pagal AIEĮ projekto Nr. 1 8 straipsniu siūlomas naujas 20⁴ straipsnio 1 dalies nuostatas, asmenys, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, su pasirinktu nepriklausomu elektros energijos tiekėju sudaro sutartį dėl grynojo atsiskaitymo ir susitaria dėl asmens atsakomybės už disbalanso perdavimą nepriklausomam elektros energijos tiekėjui. Tačiau nei pačiame 20⁴ straipsnyje, nei AIEĮ projekto Nr. 1 11 straipsnyje nėra įtvirtintų nuostatų, per kiek laiko nuo įstatymo įsigaliojimo turėtų būti atlikti 20⁴ straipsnio 1 dalyje nurodyti veiksmai ir kokios būtų pasekmės, jeigu tai nebūtų atlikta. Atsižvelgiant į tai, siūlytina apsvarstyti tikslingumą papildyti šį projektą nuostatomis dėl 20⁴ straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų atlikimo termino.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Manytina, kad pateiktas siūlymas sureglamentuoti, per kiek laiko turi būti kreipiamasi dėl sutarčių sudarymo ir kokios pasekmės grėstų, jei šios sutartys nebūtų sudarytos, yra perteklinis. Atkreiptinas dėmesys, kad AIEĮ projekte Nr. 1 aiškiai nustatoma data, nuo kurios bus taikomas grynojo atsiskaitymo modelis, taip pat grynojo atsiskaitymo modelis privalomas tik naujiems asmenims, kurie įgys nebuitinio gaminančio vartotojo statusą nuo AIEĮ projekto Nr. 1 įsigaliojimo.</p>

13.	VERT	<p><u>Kiti pasiūlymai dėl pateikto AIEI projekto Nr. 1.</u></p> <p>1) Siekiant, kad gaminantys vartotojai nebūtų diskriminuojami, taip pat atsižvelgiant į nurodytus motyvus šios pažymos eil. Nr. 1.4 (Derinimo pažymos eil. Nr. 12), siūloma papildyti AIEI projektą Nr. 1 nuostatomis, numatančiomis galimybę ir buitiniams gaminantiems vartotojams rinktis grynojo atsiskaitymo būdą.</p>	<p>Neatsižvelgti.</p> <p>Grynojo atsiskaitymo modelio tikslas – skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir reaguoti į rinkos signalus. Pažymime, kad fizinis asmuo elektros energiją vartoja asmeniniams, šeimos ir savo namų ūkio poreikiams. Nebuitiniai vartotojai (verslo subjektai) turi daugiau informacijos apie padėtį elektros energijos rinkoje nei buitiniai vartotojai ir daugiau galimybių bei patirties reaguojant į rinkos signalus bei pokyčius. Atsižvelgiant į fizinio asmens vartojimo tikslus, manome, kad fiziniams asmenims neturėtų būti taikomas grynojo atsiskaitymo modelis.</p>
14.	VERT	<p>Dėl AIEI projekto Nr.2 1 straipsnio, kuriuo keičiamas šiuo projektu keičiamo įstatymo 15 straipsnis, kuriuo buvo keičiamas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnis.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad pagal keičiamo 22 straipsnio nuostatas organizuojamą konkursą (toliau – Konkursas) planuojama skelbti organizuoti 2023 m. rugsėjo 1 d. Tuo atveju, jeigu AIEI projektas Nr. 2 būtų perduotas Lietuvos Respublikos Seimui svarstyti rudens sesijoje, siūloma užtikrinti, kad šis projektas būtų papildytas nuostatomis analogiškais kaip šios lentelės eil. Nr. 1.5. (Derinimo pažymos eil. Nr. 13).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Tuo atveju, jei Įstatymų projektai bus svarstomi Seime rudens sesijoje, vykstant konkursui, AIEI projektas Nr. 2 turės būti patikslintas analogiškai kaip AIEI projektas Nr. 1.</p>
15.	Asociacija „INVESTORS FORUM“	<p>Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 20¹, 20², 22, 30, 32, 48, 49, 51 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 13¹, 20³ straipsniais įstatymo Nr. XIV-1169 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau, kaip lydraštyje – AIEI projektas Nr. 3) ir dėl AIEI projekto Nr. 1:</p> <p>Investuotojų forumo nuomone, AIEI projektas Nr. 3 privalo būti patikslintas, numatant, jog vadovaujantis teisės aktų nustatytais procedūromis bei tinkamai informavus apie planuojamą veiklą žemės sklypų ir pastatų, patenkančių į atstumą tarp 1H ir 4H, savininkus (įskaitant sanitarinę apsaugos zoną nustatytą atstumą), šių sklypų savininkai, kurie nepatenka į teritorijas su statybos apribojimais, neturėtų teisės teikti prieštaravimų apie numatomą vykdyti veiklą. Nepatikslinus šių nuostatų, atsirastų neapibrėžta, investuotojams, vystantiems vėjo elektrinių parkus, nepalanki situacija, kuomet valstybinės institucijos vertins kiekvieno parko situaciją labai skirtingai, nes nebus aiškiai reglamentuota, ar, vis dėlto, netgi Viešai informavus žemės sklypų ir pastatų savininkus, pastarieji turės teisę teikti prieštaravimus. Dėl šios priežasties, toks teisinis neapibrėžtumas privalo būti eliminuotas. Investuotojų forumo žiniomis, į tokią neapibrėžtą situaciją galėtų patekti iki</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Poveikio aplinkai vertinimo programos patvirtinimo panaikinimas inicijuojamas dėl tos priežasties, kad patvirtinus minėtą programą nereiškia, jog buvo informuoti asmenys apie planuojamą vystyti projektą, kadangi programa yra tik planas, kuriame nurodoma apie reikalingumą informuoti asmenis, tačiau Energetikos ministerija visuomet laikėsi pozicijos, kad neinformavus visų asmenų, privaloma juos informuoti bendra tvarka, kadangi patvirtintame plane tokios procedūros buvo numatytos. Siekiant užtikrinti, kad nebūtų pažeistos asmenų teisės ir teisėti interesai ir visi būtų supažindinti su būsimais projektais, bet tuo pačiu ir nesukuriant papildomos naštos ūkio subjektams ši dalis yra naikinama ir vietoj jos nustatoma, kad turint dokumentą leidžiantį statybas, nereikia atlikti jokių informavimo veiksmų.</p> <p>Informavimas ar susitarimų pasirašymas su savininkais vyksta tik tais atvejais, kai statybą leidžiantys dokumentai negauti, bet yra atliktas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas arba poveikio aplinkai vertinimas ir nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, bet jos yra mažesnės nei 4H. Vadinasi, kai pastatai ir</p>

	<p>2000 MW šiuo metu statomų vėjo elektrinių projektų ir šiai dienai jau pastatytų kelių šimtų megavatų dydžio vėjo elektrinių parkų, kurių statybos procedūros nebuvo užbaigtos iki 2022 m. liepos 7 d. Be to, Investuotojų forumo nuomone, tiems vėjo elektrinių parkams, kurių statybos procedūros iki šio AIEĮ projekto Nr. 3 įsigaliojimo dienos jau yra pabaigtos, apskritai negali būti taikomos papildomos informavimo procedūros, t. y. privalo būti numatyta išimtis.</p> <p>Taigi, Investuotojų forumo nuomone, AIEĮ projektas Nr. 3 privalo būti patikslintas, numatant, jog vystytojams, kuriems iki AIEĮ projekto Nr. 3 įsigaliojimo dienos yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 14, 15 ir 17 dalys, numatančios privalomą informavimo procedūrą yra netaikomos (toliau – Išimtis). Patikslinus AIEĮ projektą Nr. 3 tokia nuostata, būtų pašalintas AIEĮ projekto Nr. 3 ir AIEĮ projekto Nr. 1 tarpusavio nuostatų prieštaravimas, nes AIEĮ projekte Nr. 1 yra numatyta Išimtis, tuo tarpu AIEĮ projekte Nr. 3 tokios Išimties nėra, išskyrus vienintelį atvejį - kuomet privaloma Viešo informavimo procedūra netaikoma tik tokiu atveju, jeigu iki 2022 m. liepos 7 d. vėjo elektrinės statyba yra užbaigta Statybos įstatyme nustatyta tvarka (akivaizdu, kad tokia išlyga teisiškai neveiksminga, nes iki nurodytos datos nebuvo iš viso užbaigtų vėjo elektrinės parkų Lietuvoje).</p> <p>AIEĮ projektas Nr. 1 Investuotojų forumo nuomone, taip pat privalo būti pakoreguota AIEĮ projekto Nr. 1 11 straipsnio 4 dalyje numatyta išimtis, numatant, jog informavimo procedūros nebūtų taikomos tik tiems vėjo elektrinių parkams, kuriems iki Projekto Nr. 1 įsigaliojimo dienos yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa arba nustatytos sanitarinės apsaugos zonos. Dabar gi, AIEĮ projekto Nr. 1 siūlo išimtį taikyti asmenims, turintiems Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos išduotą leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus (toliau – Plėtros leidimas). Pažymėtina, jog nepakoregavus nurodyto straipsnio bei palikus galioti su Plėtros leidimu susietą išimtį, minimame straipsnyje nurodyta išimtis nesivadovauti Viešo informavimo procedūra, bus taikoma ir tiems asmenims, kuriems išduotas Plėtros leidimas daug vėliau, negu 2022 m. liepos 7 d., ir kurie gali ir neturėti nustatytų sanitarinių apsaugos zonų, kurią AIEĮ projekto Nr. 3 rengėjas nurodo kaip svarbią asmenims, vystantiems didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrines, atitinkamai tokie asmenys iš viso išvengs informavimo procedūros ir galimai bus pažeisti trečiųjų šalių interesai.</p> <p>Reziumuojant, Investuotojų forumo nuomone, turėtų būti įtvirtintas</p>	<p>žemės sklypai patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose (1H) arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę, sudaromi susitarimai dėl planuojamos statyti vėjo elektrinės.</p> <p>Tais atvejais, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H, pastatų ir žemės sklypų savininkai informuojami viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje ir prieštaravimai negali būti reiškiami. Šiuo atveju iš esmės bus informuojami tik tie asmenys, kurie atsirado po naujojo reglamentavimo įsigaliojimo, nes padidėjo atstumas, kuriame reikia informuoti pastatų ir žemės sklypų savininkus. Toks būdas buvo pasirinktas dėl to, kad vystytojai pagal buvusį reglamentavimą jau buvo atlikę dalį procedūrų, tačiau nespėjo jų pabaigti iki sugriežtinto reglamentavimo. Svarbu atkreipti dėmesį, kad ir pagal naują reglamentavimą žemės sklypų savininkai, išskyrus tuos, kurie pradėjo planuoti rekreacines teritorijas, prieštaravimų negali reikšti.</p>
--	--	--

		<p>sekantis informavimo/trečiųjų šalių interesų užtikrinimo mechanizmas:</p> <p>a) asmenims, kurie iki 2022 m. liepos 7 turėjo nustatytas sanitarines apsaugos zonas, turi būti leidžiama toliau vykdyti projektus su sąlyga, jog bus papildomai atliktas Viešas informavimas. Tokiu būdu bus informuoti visi savininkai, patenkantys į 4H teritoriją ir toks informavimas nesukels asmenims teisės prieštarauti, kadangi nei vienam iš šių asmenų nebus taikomi statybos apribojimai.</p> <p>b) netaikyti asmenims, kurie užbaigė statybas iki AIEĮ projekto Nr. 3 ir AIEĮ projekto Nr. 1 įsigaliojimo dienos, jokios papildomos informavimo procedūros, kadangi tai tiesiog sukeltų nereikalingą biurokratinį veiksmą.</p> <p>c) leisti asmenims, kurie iki 2022 m. liepos 7 d. neturėjo nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, bet buvo pradėję poveikio aplinkai vertinimo procedūras (susiderinę poveikio aplinkai vertinimo programą), užbaigti projektus, gaunant sanitarinės apsaugos zonos pritarimus ir atlikus Viešą informavimą.</p> <p>d) tiems asmenims, kurie iki 2022 m. liepos 7 d. neturėjo nustatytų sanitarinių apsaugos zonų ir poveikio aplinkai vertinimo programos, taikyti privalomą informavimo procedūrą, kaip yra siūloma AIEĮ projektu Nr. 3.</p> <p>Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, Investuotojų forumo nuomone, AIEĮ projektas Nr. 3 ir AIEĮ projektas Nr. 1 turi būti peržiūrėti ir patikslinti, siekiant pašalinti teisinės spragas, sudarysiančias kliūtis sėkmingai vystyti žaliosios energetikos projektus.</p>	
16.	European Energy	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 3:</p> <p>2022 m. liepos 8 d. įsigaliojusioje AIEĮ redakcijoje buvo numatyta, kad informavimo tvarka netaikoma tiems atvejams, kai yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa, o šis pakeitimas, atsižvelgiant į projekte suformuluotą nuostatą bus taikomas ir tiems asmenims, kurie turi patvirtintą poveikio aplinkai vertinimo programą ir yra pažengę projekte, tačiau dar nėra užbaigę vėjo elektrinių statybos. Įstatymo taikymas praeityje susiklosčiusiai situacijai yra ydingas konstitucinio principo <i>Lex retro non agit</i> atžvilgiu. Siūlomu pakeitimu būtų ne keičiama, o paprasčiausiai naikinama šiuo metu galiojanti išimtis vystomiems projektams su PAV procedūromis. Nėra prasmės nustatyti, kad informavimo pareiga negalioja projektams, kurių statybos yra užbaigtos iki informavimo tvarkos atsiradimo, nes tokiems projektams informavimo tvarka ir taip nėra taikoma.</p> <p>PAV procedūra ir joje atlieki informavimai/viešinimas yra platesni nei AIEĮ projekto Nr. 3 18 str. 10 d. numatytas subjektų informavimas. Todėl asmenims, kurie pagal patvirtintą programą atliko (atlieka) poveikio</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Poveikio aplinkai vertinimo programos patvirtinimo panaikinimas inicijuojamas dėl tos priežasties, kad patvirtinus minėtą programą nereiškia, jog buvo informuoti asmenys apie planuojamą vystyti projektą, kadangi programa yra tik planas, kuriame nurodoma apie reikalingumą informuoti asmenis, tačiau Energetikos ministerija visuomet laikėsi pozicijos, kad neinformavus visų asmenų, privaloma juos informuoti bendra tvarka, kadangi patvirtintame plane tokios procedūros buvo numatytos. Siekiant užtikrinti, kad nebūtų pažeistos asmenų teisės ir teisėti interesai ir visi būtų supažindinti su būsimais projektais, bet tuo pačiu ir nesukuriant papildomos naštos ūkio subjektams ši dalis yra naikinama ir vietoj jos nustatoma, kad turint dokumentą leidžiantį statybas, nereikia atlikti jokių informavimo veiksmų.</p>

		<p>aplinkai vertinimą, kurio metu suinteresuoti subjektai buvo informuoti ir turėjo galimybę pareikšti pastabas, neturi būti įpareigojami atlikti papildomas procedūras, grąžinančias vėjo elektrinių projektus plėtojančius asmenis į ankstesnį etapą, sukuriančias pagrindą užvilkti vystymo procedūras ir suformuojančias bereikalingą papildomą administracinę naštą.</p> <p>Turėtų būti paliktas šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas arba numatytas vėlesnis siūlomos įstatymo pakeitimo nuostatos įsigaliojimas numatant įsigaliojimą nuo 2024-05-01.</p>	
17.	European Energy	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1:</p> <p>Nėra poreikio informuoti miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkus, nes šie žemės sklypai nėra gyvenamosios paskirties ir juose nėra galimybės statyti gyvenamosios paskirties ir kitų statinių, kurių savininkai turi teisę teikti prieštaravimus/reikalauti susitarimo dėl galimo poveikio. Poveikis gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui ir kitiems gamtiniams elementams yra įvertinamas poveikio aplinkai vertinimo metu.</p> <p>Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 11 str. yra įtvirtinti išimtiniai atvejai, kuomet miško žemė gali būti paverčiama kitomis naudmenomis. Tik kai kuriais iš šių atvejų paskirtis būtų susijusi su gyvenamąją, todėl jei būtų įtvirtinama pareiga informuoti ir miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkus, ji turi būti susieta su tais atvejais, kai yra pradėtos žemės ūkio naudmenų pakeitimas kitomis naudmenomis arba toks pakeitimas būtų objektyviai įmanomas.</p> <p>Be to, projekte turi būti numatyta vėlesnio įsigaliojimo data (2024-05-01) arba šie pakeitimai neturi būti taikomi tiems projektams, kurie jau yra pažengę vykdymo prasme, t. y. kurie yra atlikę atitinkamas PAV arba informavimo procedūras pagal šiuo metu galiojantį teisinį reguliavimą vystant vėjo elektrinių parkus. Priešingu atveju, tai būtų papildomas nenumatytas įpareigojimas, pažeidžiantis teisėtų lūkesčių ir <i>lex retro non agit</i> principus.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 1 keičiamame AIEĮ 49 straipsnyje siūloma atsisakyti nuostatos, kad miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai nėra informuojami ir negali teikti prieštaravimų dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, siekiant užtikrinti, kad nepaisant žemės paskirties visi žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos 4 stiebų aukščio ribose, savininkai būtų informuojami apie planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybą, o žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose, savininkai galėtų ir išreikšti prieštaravimą vėjo elektrinės statybai.</p> <p>Energetikos ministerijos nuomone, visi subjektai turi teisę reikšti prieštaravimus dėl jiems nuosavybės teise priklausančių objektų, kai planuojami projektai gali pažeisti jų teises ir teisėtus interesus.</p> <p>Dėl AIEĮ projektu Nr. 1 įsigaliojimo, yra nustatyta, kad AIEĮ projekto Nr. 1 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Šiuo atveju yra atsižvelgiama į gautas suinteresuotųjų asmenų pastabas bei pasiūlymus ir įsigaliojimas nustatomas nuo ketinimų protokolo pasirašymo.</p>
18.	UAB Green Genius	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (dėl 20⁴ straipsnio)</p> <p>Nesutinkama su šio straipsnio įsigaliojimo momentu.</p> <p>Klientai priėmė sprendimą pirkti/nuomotis parką prie dabartinės reguliacinės aplinkos (buvo sudarytos sutartys tarp vystytojų ir klientų, parkams pritraukti investuotojai, užsakyta įranga).</p> <p>Šis pakeitimas iš esmės keičia klientų/vystytojų lūkesčius, dėl kurių galimai būtų priimti sprendimai klientams nepirkti/nesinuomoti parkų.</p> <p>Taikant pakeitimą nuo 2023 m. liepos 1 d. iš esmės reguliacinis pakeitimas</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Siūloma nustatyti, kad straipsnis, reglamentuojantis grynojo atsiskaitymo metodą, įsigalioja 2023 m. rugsėjo 1 d.</p>

		galiotų atbuline tvarka (dėl aukščiau išvardintų aplinkybių), todėl siūlome numatyti pereinamąjį laikotarpį, t. y. nustatyti sąlygas atitinkančias šiuo metu vystomų parkų vystytojų ir asmenų, siekiančių tapti gaminančiais vartotojais, lūkesčius, bei šio straipsnio įsigaliojimo datą pakeisti į 2025 m. liepos 1 d., tokiu būdu išvengiant teisės taikymo atgal principo pažeidimo ir paliekant galimybę šalims tinkamai įsivertinti keičiamas sąlygas.	
19.	UAB Green Genius	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (49 straipsnio 14, 15 ir 17 dalys. Naikinama išimtis „<...> išskyrus miškų ūkio paskirties žemės sklypus <...>“).</p> <p>Nesutinkama su šio straipsnio įsigaliojimo momentu.</p> <p>Nurodytas šio straipsnio įsigaliojimo momentas t. y. VERT leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimas, vertintinas kaip teisės akto negaliojimo atgal (lex retro non agit) principo pažeidimas.</p> <p>Vystytojas šioje projekto stadijoje (t. y. VERT leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus gavimo) momentu, su tinklų operatoriumi jau būna sudaręs ketinimų protokolą, bei pateikęs prievolių įvykdymo užtikrinimą. Naujo sutikimo gavimas, kurio nebuvo reikalaujama prieš ketinimų protokolo sudarymą, iš esmės didina riziką tokio projekto įgyvendinamumui, bei atliktų investicijų praradimui, kadangi nėra paliekama galimybės šių rizikų suvaldyti ar numatyti iki projektą pradėdant vystyti.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, siūlome naikinti šį pakeitimą arba numatyti, kad straipsnio pakeitimas bus taikomas tik projektams, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos nėra sudarę ketinimo protokolo su tinklų operatoriumi.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 1 keičiamame AIEĮ 49 straipsnyje siūloma atsisakyti nuostatos, kad miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai nėra informuojami ir negali teikti prieštaravimų dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, siekiant užtikrinti, kad nepaisant žemės paskirties visi žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos 4 stiebų aukščio ribose, savininkai būtų informuojami apie planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybą, o žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose, savininkai galėtų ir išreikšti prieštaravimą vėjo elektrinės statybai.</p> <p>Energetikos ministerijos nuomone, visi subjektai turi teisę reikšti prieštaravimus dėl jiems nuosavybės teise priklausančių objektų, kai planuojami projektai gali pažeisti jų teises ir teisėtus interesus.</p> <p>Dėl AIEĮ projektu Nr. 1 įsigaliojimo, yra nustatyta, kad AIEĮ projekto Nr. 1 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Šioje dalyje atsižvelgiama į pastabą ir įsigaliojimas nustatomas nuo ketinimų protokolo pasirašymo.</p>
20.	UAB Green Genius	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 3:</p> <p>Atkreipiamas dėmesys, jog šiuo įstatymo projektu keičiamos įstatymo įsigaliojimo nuostatos, t. y. sąlygos, kurios galioja nuo 2022 m. liepos 8 d.</p> <p>Šis pakeitimas iš esmės keičia vystytojų veiklos kryptis ir elektrinių, elektros energijos gamybai naudojančių atsinaujinančius energijos išteklius, plėtros laikotarpį. Be to, šis pakeitimas turėtų būti traktuojamas kaip reguliacinis pakeitimas, kuris taikomas atbuline tvarka.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, nesutinkama su pakeitimu.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 3 nėra nustatomas naujas reguliacinis pakeitimas, o priešingai palengvinamos sąlygos, kadangi pagal esamą reglamentavimą reikia atlikti pilnas informavimo procedūras. Šiuo atveju palengvinama našta ūkio subjektams, tačiau nepažeidžiant ir kitų suinteresuotų asmenų teisių ir teisėtų lūkesčių nustatomas, vyksta tik tais atvejais, kai statybą leidžiantys dokumentai negauti, bet yra atliktas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas arba poveikio aplinkai vertinimas ir nustatytos sanitarinės apaugos zonos, bet jos yra mažesnės nei 4H. Vadinasi, kai pastatai ir žemės sklypai</p>

			<p>patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose (1H) arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę, sudaromi susitarimai dėl planuojamos statyti vėjo elektrinės.</p> <p>Tais atvejais, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H, pastatų ir žemės sklypų savininkai informuojami viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje ir prieštaravimai negali būti reiškiami. Šiuo atveju iš esmės bus informuojami tik tie asmenys, kurie atsirado po naujojo reglamentavimo įsigaliojimo, nes padidėjo atstumas, kuriame reikia informuoti pastatų ir žemės sklypų savininkus. Toks būdas buvo pasirinktas dėl to, kad vystytojai pagal buvusį reglamentavimą jau buvo atlikę dalį procedūrų, tačiau nespėjo jų pabaigti iki sugriežtinto reglamentavimo. Svarbu atkreipti dėmesį, kad ir pagal naują reglamentavimą žemės sklypų savininkai, išskyrus tuos, kurie pradėjo planuoti rekreacines teritorijas, prieštaravimų negali reikšti.</p> <p>Dėl poveikio aplinkai vertinimo programos patvirtinimo panaikinimas inicijuojamas dėl tos priežasties, kad patvirtinus minėtą programą nereiškia, jog buvo informuoti asmenys apie planuojamą vystyti projektą, kadangi programa yra tik planas, kuriame nurodoma apie reikalingumą informuoti asmenis, tačiau Energetikos ministerija visuomet laikėsi pozicijos, kad neinformavus visų asmenų, privaloma juos informuoti bendra tvarka, kadangi patvirtintame plane tokios procedūros buvo numatytos. Siekiant užtikrinti, kad nebūtų pažeistos asmenų teisės ir teisėti interesai ir visi būtų supažindinti su būsimais projektais, bet tuo pačiu ir nesukuriant papildomos naštos ūkio subjektams ši dalis yra naikinama ir vietoj jos nustatoma, kad turint dokumentą leidžiantį statybas, nereikia atlikti jokių informavimo veiksmų.</p>
21.	UAB Green Genius	<p>Dėl EEĮ projekto (Dėl 21¹ straipsnio 1 dalis. Gamintojų įsipareigojimai).</p> <p>Viena pagrindinių šiuo metu esančių vėlavimo priežasčių yra tinklų operatorių įstatyme, bei poįstatyminiuose teisės aktuose nurodytų terminų nesilaikymas. Manome, jog turi būti aiškumas, ar perdavimo ir (ar) skirstymo operatorių veiksmai ir (ar) neveikimas yra priskiriami valstybės veiksams ir (ar) neveikimui, todėl prašoma pateikti išaiškinimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Manytina, kad netikslinga išskirti atskirų subjektų, dėl kurių taikoma išimtis.</p>

22.	Lietuvos verslo konfederacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1:</p> <p>Manytina, kad AIEĮ projektu siūlomas naujas reguliavimas be pagrindo apribos jau pradėtus įgyvendinti atsinaujinančių išteklių projektus ir stabdys energetinių išteklių elektrinių plėtrą Lietuvoje, todėl siūlome AIEĮ 11 straipsnio 4 dalį išdėstyti taip:</p> <p>„4. Šio įstatymo 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa.“.</p> <p>Argumentuojant šį pasiūlymą, pažymima, kad atsinaujinančių energijos išteklių vystytojai pastaruosius metus susiduria su ypač nestabiliu ir nuolat keičiamu teisiniu reguliavimu. Asmenys, pradėję poveikio aplinkai vertinimo procedūras galiojant vienokiam teisiniam reguliavimui, jas užbaigti turi galiojant jau kitokiam teisiniam reguliavimui, kas pažeidžia pagrįstus verslo lūkesčius dėl pastovaus ir prognozuojamo reguliavimo. Pabrėžiame, kad, vystant atsinaujinančių išteklių elektrinę, aplinkinių žemės sklypų, įskaitant miškų ūkio paskirties žemės sklypų, savininkai, privalės būti informuojami apie planuojamas didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybas jau būtent poveikio aplinkai vertinimo procedūrų metu iki poveikio aplinkai vertinimo programos patvirtinimo, todėl AIEĮ 10 straipsnio 2-4 dalys turėtų būti netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa. Nuo programos patvirtinimo iki Valstybinės reguliavimo tarybos leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo praeina ne vienas mėnuo, todėl priėmus siūlomus įstatymo pakeitimus atgal (taikant juos į praeitį) į poveikio aplinkai vertinimo procedūras būtų grąžinami net tie asmenys, kurie jau yra pasirašę ketinimų protokolus su tinklų operatoriumi, pateikę prievolių įvykdymo užtikrinimo garantiją ir netgi pateikę Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai prašymą išduoti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, tačiau dar nespėję jo gauti. Taip pat neatmestina situacija, kad asmenys šiame etape gali susidurti su situacija, kuomet miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai išreikš prieštaravimą vėjo elektrinių statybai, todėl dalis jau pradėtų vystyti vėjo elektrinių apskritai negalės būti statomos. Nepastačius tokios galios vėjo elektrinės, kokia buvo numatyta pastatyti su tinklų operatoriumi pasirašytame ketinimų protokole, gamintojas praras dalį garantijos sumos, kuri apskaičiuojama kiekvieną neišvystytą kW dauginant iš 50 Eur. Taigi, nepastačius bent vienos vėjo jėgainės, kurių galia šiuo metu siekia apie 8 MW, gamintojas prarastų net 400 000 Eur.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Šiuo atveju yra atsižvelgiama į gautas suinteresuotųjų asmenų pastabas bei pasiūlymus ir įsigaliojimas nustatomas nuo ketinimų protokolo pasirašymo.</p>
-----	-------------------------------	---	--

23.	Lietuvos verslo konfederacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 3:</p> <p>Nors projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad projektas bus taikomas vėjo elektrinių projektams, kurie pradėti įgyvendinti tuo metu, kai įstatymu buvo panaikintos sanitarinės apsaugos zonos vėjo elektrinėms ir įtvirtintas reikalavimas įrengti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrines 4H atstumu nuo gyvenamosios ir panašios paskirties pastatų, tačiau priėmus siūlomus pakeitimus jis bus taikomas ir tiems vėjo elektrinių projektams, kurie buvo pradėti iki tol, kol sanitarinės apsaugos zonos dar nebuvo panaikintos, tačiau kurių statyba iki šiol neužbaigta. Atsižvelgiant į tai, kad nuo įstatymų pakeitimų, kuriais buvo panaikintos sanitarinės apsaugos zonos vėjo elektrinių projektams 2022-07-08, iki siūlomo įstatymo projekto įsigaliojimo buvo praėję vos metai, praktikoje mažai tikėtina, kad per šį 1 metų laikotarpį vėjo elektrinės jau bus pastatytos ir jų statyba bus užbaigta. Nekyla abejonių ir dėl to, kad, jei vėjo elektrinių statyba buvo užbaigta Statybos įstatyme nustatyta tvarka iki 2022-07-08 įstatymų pakeitimų įsigaliojimo, tokioms elektrinėms įstatymų nuostatų, reglamentuojančios poveikio aplinkai procedūras, apskritai negalėjo turėti jokios įtakos, todėl projektu siūlomi pakeitimai šiuo aspektu apskritai yra savitiksliai.</p> <p>Todėl, siekiant teisėkūros stabilumo ir atsižvelgiant į aiškinamajame rašte nurodytus AIEĮ projekto Nr. 3 tikslus, siūlome nekeisti nuostatos, kad Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9–16 dalys netaikomos tais atvejais, kai iki 2022 m. liepos 7 d. yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa arba nustatytos sanitarinės apsaugos zonos.</p> <p>Papildomai pažymėtina, kad, reikalaujant taikyti gretimų žemės sklypų savininkų informavimo procedūras ir suteikiant jiems teisę reikšti prieštaravimus dėl vėjo elektrinių statybų, dalis gamintojų praras ženkliai garantijas, pateiktas tinklų operatoriams įsipareigojant pastatyti atitinkamos galios elektrinę, jei kaimyninių žemės sklypų savininkai išreikš prieštaravimus dėl vėjo elektrinių statybų.</p> <p>Atitinkamai siūlome AIEĮ projekto Nr. 3 1 straipsnį išdėstyti taip:</p> <p>„10. Iki šio įstatymo 16 straipsnio įsigaliojimo gauti žemės sklypų savininkų sutikimai dėl sanitarinės apsaugos zonos nustatymo vėjo elektrinėms laikomi žemės sklypų, pastatų ar patalpų, patenkančių į šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje nurodytą atstumą, savininkų neprieštaravimu planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybai. Kai nustatytos sanitarinės apsaugos zonos dydis yra mažesnis, negu šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje nurodytas atstumas, taikoma šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>AIEĮ projektas Nr. 3 patikslintas ir aiškiai nurodoma, kad informavus žemės sklypų ir pastatų savininkai, kurie nebuvo informuoti dėl nauju reglamentavimu nustatytos didesnės teritorijos, ir buvo informuoti viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje, prieštaravimai negali būti reiškiami</p> <p>Dėl poveikio aplinkai vertinimo programos patvirtinimo panaikinimas inicijuojamas dėl tos priežasties, kad patvirtinus minėtą programą nereiškia, jog buvo informuoti asmenys apie planuojamą vystyti projektą, kadangi programa yra tik planas, kuriame nurodoma apie reikalingumą informuoti asmenis, tačiau Energetikos ministerija visuomet laikėsi pozicijos, kad neinformavus visų asmenų, privaloma juos informuoti bendra tvarka, kadangi patvirtintame plane tokios procedūros buvo numatytos. Siekiant užtikrinti, kad nebūtų pažeistos asmenų teisės ir teisėti interesai ir visi būtų supažindinti su būsimais projektais, bet tuo pačiu ir nesukuriant papildomos naštos ūkio subjektams ši dalis yra naikinama ir vietoj jos nustatoma, kad turint dokumentą leidžiantį statybas, nereikia atlikti jokių informavimo veiksmų.</p>
-----	-------------------------------	---	---

		<p>Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 14 ir 15 dalyse nustatyta informavimo tvarka. Šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9–16 dalys netaikomos tais atvejais, kai iki 2022 m. liepos 8 7 d. vėjo elektrinės statyba užbaigta Statybos įstatyme nustatyta tvarka arba yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa arba nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, išskyrus atvejus, kai nustatytos sanitarinės apsaugos zonos dydis yra mažesnis, negu šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje nurodytas atstumas. Tais atvejais, kai vėjo elektrinė patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę, taikoma Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 14 ir 15 dalyse nustatyta informavimo tvarka. Žemės sklypų ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje nurodyto atstumo, savininkai informuojami apie planuojamą statyti didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinę, viešai paskelbiant informaciją viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, jeigu toks laikraštis leidžiamas nustatytoje teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą. Skelbiamoje informacijoje nurodoma: žemės sklypų, kuriuose numatoma vykdyti veiklą, unikalūs numeriai; adresas, nurodant savivaldybę, vietovę, gatvę, numerį, galimi apribojimai dėl naujų Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje numatytos paskirties pastatų statybos ir (ar) patalpų įrengimo, teritorijų rekreacijai planavimo, arba pateikiama nuoroda, kur su planuojamos veiklos informacija galima susipažinti; konkretaus subjekto, į kurį galėtų būti kreipiamasi dėl papildomos informacijos suteikimo, pavadinimas, juridinio asmens arba kitos organizacijos ar jų padalinių kodas, buveinė, kontaktiniai duomenys arba fizinio asmens vardas, pavardė, kontaktiniai duomenys. Kai ši informacija viešai paskelbiama viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje, kurioje numatoma vykdyti veiklą, yra laikoma, kad žemės sklypų ir statinių, patenkančių į Atsinaujinančių išteklių įstatymo 49 straipsnio 15 dalyje nurodytą atstumą, savininkams pranešta skelbimo išspausdinimo viename iš nacionalinių laikraščių dieną.“</p>	
--	--	--	--

24.	UAB Evecon	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1:</p> <p>Pagrindinė pastaba, kad, įstatymu nėra numatyta, ar bent aiškiai įvardinta, kad pradėti vystyti parkai yra realizuojami pagal parko vystymo pradžios metu numatytas sąlygas. Mūsų vertinimų pradžia galima laikyti ketinimų protokolo sudarymo laiką. Reguliavimo neapibrėžtumas sukuria iššūkius, nes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Didelė dalis parkų yra rezervuoti statybų laikotarpiu ir nebuitiniai klientai apskaitos metodo pakeitimą traktuoja kaip esminį sutarties sąlygos pakeitimą (angl. Material adverse change and netgi force majeure) ir jau esame gavę indikacijų, kad sieks nutraukti sutartis. • Užtektingas parkų rezervacijų kiekis yra esminė daugelio bankų finansavimo sąlyga. Todėl verslo klientams siekiant panaikinti rezervacijas, nebebus įvykdytos bankų sąlygos ir bus sustabdytas ar netgi nutrauktas parkų statybų finansavimas. • Kitaip tariant priėmus esamos formulotės įstatymo projektą, didelė rizika, kad projektų statybos sustos ar netgi žlugs. <p>Tokiu būdu naujas teisinis reguliavimas būtų įgyvendintas atbuline tvarka ir būtų pažeidžiami teisėti parkų vystytojų, nebuitinių klientų lūkesčiai. Taip pat atsižvelgiant į teisės aktų proporcingumo principą, siūlytume privalomai net-billing modelį taikyti tik didžiausiems verslo klientams, pvz. Kurių įvado galia didesnė negu 1 MW ir net metering modelį palikti nepelno siekiančioms organizacijoms bei verslams iki 1 MW įvado galios.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Neatsižvelgta dėl galių diferencijavimo verslo subjektams. Grynojo atsiskaitymo modelio tikslas – skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir reaguoti į rinkos signalus. Nebuitiniai vartotojai (verslo subjektai) turi daugiau informacijos apie padėtį elektros energijos rinkoje nei buitiniai vartotojai ir daugiau galimybių bei patirties reaguojant į rinkos signalus bei pokyčius.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad gaminančio vartotojo statusą gauna vartotojas, ne asmuo, vystantis parką, todėl manome, kad atsižvelgus į siūlymą būtų sudarytos išskirtinės sąlygos rinkoje, kai jau veikiantys ar artimiausiu metu pradėję veikti parkai, siūlys išskirtines sąlygas naudotis AIEĮ 20¹ straipsnyje nustatytu apskaitos būdu.</p>
25.	UAB Evecon	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1:</p> <p>Projektiniame Įstatymo 20⁴ straipsnyje nurodoma, jog asmenys, nurodyti 20⁴ straipsnio 2 dalyje privalo su pasirinktu nepriklausomu elektros energijos tiekėju sudaryti sutartį dėl grynojo atsiskaitymo ir privalo susitarti dėl asmens atsakomybės už disbalanso perdavimą nepriklausomam elektros energijos tiekėjui.</p> <p>Svarbu pažymėti, jog Projekte minimu straipsniu nustatoma pareiga sudaryti sutartis dėl grynojo atsiskaitymo, tačiau nei šiame, nei kituose Projekto straipsniuose nenurodoma šios normos taikymo laike taisyklė, t. y. nenurodoma, iš kokių ir kada įrengtų elektrinių, turi būti sudaromos tokios sutartys.</p> <p>Siekiant teisinio aiškumo, Gamintojo nuomone, reiktų papildyti Projekto 20⁴ straipsnio 2 dalį atitinkamomis nuostatomis, numatant, aiškią taisyklę, jog grynasis atsiskaitymo būdas netaikomas atsinaujinančius išteklius naudojančiose elektrinėse pagamintam ir savo reikmėms ir ūkio poreikiams suvartotam elektros energijos kiekiui apskaityti, kai šios elektrinės įrengtos/pastatytos iki Projekto įsigaliojimo datos.</p> <p>Priešingu atveju, jei grynojo atsiskaitymo modelis būtų taikomas ir tiems</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siūlomos nuostatos yra perteklinės. AIEĮ projekto Nr. 1 įgyvendinimo nuostatose aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad Po šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio įsigaliojimo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energijos kiekio apskaitos principai nėra taikomi tik asmenims, siekiantiems tapti nebuitiniais gaminančiais vartotojais, kurie prijungimo sąlygas gavo ar elektrinę ar jos dalį įsigijo iš asmens, veikiančio pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 8 dalies nuostatas po šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio įsigaliojimo.</p>

		<p>verslo klientams, kurie jau yra sudarę sutartis su pastatytais/įrengtais elektros gamybos saulės parkais, tokiu būdu būtų pažeisti šių klientų interesai bei teisėti lūkesčiai atsiskaityti pagal anksčiau pasirinktą atsiskaitymo modelį.</p> <p>Svarbu įvertinti ir tai, jog nebuitinių gaminančių vartotojų (toliau – NGV) parkų vystytojai negalėjo anksčiau įsivertinti kylančios rizikos dėl veiklos apribojimų, todėl Projektu siūloma 20⁴ straipsnio redakcija pažeistų teisėtus NGV parkus vystančių asmenų lūkesčius ir bendrąjį teisės principą <i>lex retro non agit</i>.</p> <p>Gamintojo nuomone, Projekto 20⁴ straipsnio nuostatos įsigaliojant atbuline data, t. y. būtų taikomos dabar vystomiems ir statomiems NGV parkams.</p> <p><i>Iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylantys teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo, teisinio saugumo principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius.</i></p> <p>Asmenys pradėję vystyti NGV parkus neabejotinai įgijo teisėtus lūkesčius, kad teisinis reguliavimas nesikeis ir jie galės veiklą vykdyti pagal teisės aktus, kurie galiojo tuo metu, kai veikla buvo pradėta. Kaip Energetikos ministerijai neabejotinai yra žinoma, atsinaujinančios energetikos projektų vystymas reikalauja ne mažų investicijų.</p> <p><i>Teisėtų lūkesčių apsaugos principas siejasi su visų valstybės institucijų pareiga laikytis priimtų įsipareigojimų. Šis principas taip pat reiškia įgytų teisių apsaugą, t. y. asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius teisės aktus įgytos teisės bus išlaikytos nustatytą laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos.</i> Be to, teisinio reguliavimo srityje galioja taisyklė <i>lex retro non agit</i>, t. y. teisės aktas neturi atgalinio veikimo galios.</p> <p>Taigi teisės aktai paprastai netaikomi tiems įvykusiems teisiniams faktams ir teisiniams padariniams, kurie atsirado iki naujai priimto teisės akto įsigaliojimo. Taisyklė <i>lex retro non agit</i> – svarbus ir būtinas veiksnys užtikrinant teisės, įstatymų, teisinės tvarkos stabilumą ir tvirtumą, teisinių santykių subjektų teises, pasitikėjimą valstybėje priimtais teisės aktais³.</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>„2. Grynasis atsiskaitymas taikomas atsinaujinančius išteklius naudojančiose elektrinėse, išskyrus atvejus, kai šios elektrinės pradėtos vystyti iki Projekto įsigaliojimo datos, pagamintam ir savo reikmėms ir ūkio poreikiams suvartotam elektros energijos kiekiui apskaityti, kai šias elektrines ar jų dalį nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo nebuitinis gaminantis vartotojas ar asmuo, siekiantis juo tapti <...>.“</p>	
--	--	--	--

26.	UAB Evecon	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1:</p> <p>AIEĮ projekto Nr. 1 11 straipsnio 3 dalyje nurodoma, jog asmenims, siekiantiems tapti nebutiniais gaminančiais vartotojais, elektrinės prijungimo sąlygas gavusiems ar elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą pasirašiusiems po šio įstatymo įsigaliojimo, taikomos šio įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20⁴ straipsnio 1 dalies nuostatos.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, jog praktikoje susiklostė daug situacijų kai gamintojai kreipėsi į tinklų operatorius su prašymais sudaryti ketinimų protokolus ir pateikė visus reikalingus dokumentus, tačiau ketinimų protokolai teisės aktuose nustatytais terminais nebuvo sudaryti ne dėl parkų vystytojų kaltės, o pvz. perdavimo ar skirstomųjų tinklų operatoriai nesilaikė nustatytų terminų ir dėl nepagrįsto neveikimo ir operatorių kaltės nesudarė ketinimų protokolų, perdavimo tinklų operatoriaus konkrečioms linijoms buvo pritaikytos laikinosios apsaugos priemonės uždraudžiant rezervuoti naujas galias ir pralaidumus ir/ar kt. Nuo gamintojų valios nepriklausančios priežastys.</p> <p>Gamintojo nuomone, tokiais atvejais, kai iki Projekto nuostatų įsigaliojimo pateikti prašymai sudaryti ketinimo protokolus bei kiti su prijungimo dokumentų parengimu susiję prašymai nebuvo baigti nagrinėti vadovaujantis iki Projekto įsigaliojimo galiojusių teisės aktų nustatyta tvarka ne dėl parkų vystytojų kaltės, ir ketinimų protokolai bus sudaryti jau po Projekto nuostatų įsigaliojimo, tokiais atvejais neturėtų būti taikomas grynojo atsiskaitymo modelis.</p> <p>Gamintojo nuomone, nenumačius tokios išimties, bus pažeisti saulės parkų vystytojų interesai, nes investicijos į šiuos parkus buvo pradėtos daryti, vertinant ir skaičiuojant pagal net metering atsiskaitymo modelį.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, jog AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) elektros energijos gamintojų pasinaudojimo elektros skirstomaisiais tinklais tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos 2023 m. kovo 3 d. nutarimu Nr. O3E-252, 230 punkte numatyta analogiška Gamintojo siūlomai nuostata, kad <i>„Iki Aprašo pakeitimo įsigaliojimo pateikti prašymai sudaryti ketinimo protokolus bei kiti su prijungimo dokumentų parengimu susiję prašymai baigiami nagrinėti vadovaujantis iki Aprašo įsigaliojimo galiojusių teisės aktų nustatyta tvarka <...>“.</i></p> <p>Taip pat siūlytina grynojo atsiskaitymo modelį (net billing modelį) taikyti tik toms nebutiniams gaminantiems vartotojams priklausančioms elektrinėms, kurių leistina generuoti galia yra virš 1000 kW, o ne pelno siekiančiom organizacijoms ir nebutiniams gaminantiems vartotojams, kurių elektrinės yra iki 1000 kW leistinos generuoti galios, palikti net</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsižvelgiant į pateiktas pastabas nuostatų įsigaliojimą siūloma nustatyti 2023 m. rugsėjo 1 d. Manytina, kad rinkos dalyviams suteikiamas pakankamas laikas pasiruošti ir valdyti rizikas.</p> <p>Taip pat manytina, kad išimties taikymas tai pačiai kategorijai juridinių asmenų būtų laikomas valstybės pagalba ir turėtų būti derinamas su Europos Komisija.</p>
-----	------------	--	---

		<p>metering atsiskaitymo modelį.</p> <p>Rinkos ekspertų vertinimu ir porognozėmis, įteisinus grynojo atsiskaitymo modelį visiems be išimties nebuitiniams gaminantiems vartotojams priklausančiose elektrinėse pagamintai elektros energijai, atsižvelgiant į Lenkijos patirtį verslo gaminančių vartotojų plėtra lėtės daugiau negu tris kartus.</p> <p>Tokia gaminančių vartotojų skaičiaus raidos tendencija prieštarauja strategijai ir jos vizijai bei išsikeltiems tikslams:</p> <p><i>„19.1 punktas. Mažinti energetinę priklausomybę nuo importo, skatinant vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą. 21 punktas. Pagrindinis Strategijos tikslas atsinaujinančių energijos išteklių srityje – toliau didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį Lietuvos vidaus energijos gamyboje ir galutiniame energijos suvartojimo balanse, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro</i></p> <p>Taip pat siūlytina grynojo atsiskaitymo modelį (net biling modelį) taikyti tik toms nebuitiniams gaminantiems vartotojams priklausančioms elektrinėms, kurių leistina generuoti galia yra virš 1000 kW, o ne pelno siekiančiom organizacijoms ir nebuitiniams gaminantiems vartotojams, kurių elektrinės yra iki 1000 kW leistinos generuoti galios, palikti net metering atsiskaitymo modelį.</p> <p>Rinkos ekspertų vertinimu ir porognozėmis, įteisinus grynojo atsiskaitymo modelį visiems be išimties nebuitiniams gaminantiems vartotojams priklausančiose elektrinėse pagamintai elektros energijai, atsižvelgiant į Lenkijos patirtį verslo gaminančių vartotojų plėtra lėtės daugiau negu tris kartus.</p> <p>Tokia gaminančių vartotojų skaičiaus raidos tendencija prieštarauja strategijai ir jos vizijai bei išsikeltiems tikslams:</p> <p><i>„19.1 punktas. Mažinti energetinę priklausomybę nuo importo, skatinant vietinių ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą. 21 punktas. Pagrindinis Strategijos tikslas atsinaujinančių energijos išteklių srityje – toliau didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį Lietuvos vidaus energijos gamyboje ir galutiniame energijos suvartojimo balanse, taip mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro.</i></p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>„3. Po šio įstatymo įsigaliojimo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 201 straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energijos kiekio apskaitos principai nėra taikomi asmenims, siekiantiems tapti nebuitiniais gaminančiais vartotojais. Šiems asmenims, elektrinės prijungimo sąlygas gavusiems ar elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolą pasirašiusiems po šio įstatymo įsigaliojimo, taikomos šio</p>	
--	--	--	--

		įstatymo 8 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 204 straipsnio 1 dalies nuostatos, išskyrus atvejus, kai iki Projekto įsigaliojimo pateikti prašymai sudaryti ketinimo protokolus bei kiti su prijungimo dokumentų parengimu susiję prašymai baigiami nagrinėti vadovaujantis iki Projekto įsigaliojimo galiojusių teisės aktų nustatyta tvarka bei išskyrus tuos atvejus, kai elektros energija yra pagaminta nebutiniams gaminantiems vartotojams ar ne pelno siekiančioms organizacijoms priklausančiose atsinaujinančius išteklius naudojančiose elektrinėse, kurių leistina generuoti galia yra lygi ar mažesnė nei 1000 kW.“	
27.	Lietuvos vėjo elektrinių asociacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (5 str.):</p> <p>Siūlytina koreguoti įstatymo projekto nuostatą grąžinant pirminę šios dalies redakciją numatant, kad atskiro ketinimų protokolo sudaryti ir papildomo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikti nereikia ir tais atvejais, kai papildomai numatoma įrengti kitą atsinaujinančius išteklius naudojančią elektrinę ir (ar) kaupimo įrenginį ir prie jau veikiančios atsinaujinančius išteklius naudojančios elektrinės.</p> <p>Nėra suprantama (kaip ir nėra pagrindžiama įstatymo projekto aiškinamajame rašte) kuo remiantis šis atvejis yra eliminuojamas iš išimčių rato, žinant, kad jau veikianti elektrinė yra prijungta prie tinklo ir, jungiant ją tame pačiame prijungimo taške bei nedidinant leistinosios generuoti galios (t. y. nepatiekiant daugiau elektros energijos į tinklą nei leidžiama) nereikalauja papildomo laisvo pralaidumo tinkle, kitaip tariant – nesukuria tinklų operatoriui papildomų pareigų. Tai reiškia, kad ir papildomo prievolių įvykdymo užtikrinimo tokiu atveju reikalauti yra nepagrįsta, kaip ir reikalauti pasirašyti atskirą ketinimų protokolą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pakeitimo tikslas pagrįstas aiškinamajame rašte.</p>
28.	Lietuvos vėjo elektrinių asociacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (10 str. 4 d.):</p> <p>Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nėra aiškiai ir detalai pagrindžiama, kodėl yra atsisakoma išimties netaikyti informavimo tvarkos miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkų atžvilgiu. Siūlytina palikti šią išimtį nepakeistą taip, kaip yra reglamentuota aktualioje Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo redakcijoje.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 1 keičiamame AIEĮ 49 straipsnyje siūloma atsisakyti nuostatos, kad miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai nėra informuojami ir negali teikti prieštaravimų dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, siekiant užtikrinti, kad nepaisant žemės paskirties visi žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos 4 stiebų aukščio ribose, savininkai būtų informuojami apie planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybą, o žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose, savininkai galėtų ir išreikšti prieštaravimą vėjo elektrinės statybai.</p> <p>Energetikos ministerijos nuomone, visi subjektai turi teisę reikšti prieštaravimus dėl jiems nuosavybės teise priklausančių</p>

			<p>objektų, kai planuojami projektai gali pažeisti jų teises ir teisėtus interesus.</p> <p>Dėl AIEĮ projektu Nr. 1 įsigaliojimo, yra nustatyta, kad AIEĮ projekto Nr. 1 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Šioje dalyje atsižvelgiama į suinteresuotųjų asmenų pastabas ir įsigaliojimas nustatomas nuo ketinimų protokolo pasirašymo.</p>
29.	Lietuvos vėjo elektrinių asociacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (11 str. 4 d.):</p> <p>Šio įstatymo 11 str. 4 d. sukuria reguliavimą, kuris prieštarauja kitam įstatymo projektui iš to paties įstatymo projektų paketo - AIEĮ projektui Nr. 3, kadangi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - AIEĮ projekto Nr. 1 11 str. 4 d. numato, kad šio įstatymo 10 straipsnio 2-4 dalys (t. y. keičiančios Atsinaujinančių išteklių energetikos 49 straipsnio 14 dalį, 49 straipsnio 15 dalį ir 49 straipsnio 17 dalį) netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus; - tuo tarpu, AIEĮ projektas Nr. 3 numato kitokią Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9-16 dalių (t. y. tų pačių dalių, kurios keičiamos kitu įstatymo projektu) netaikymo tvarką ir sąlygas. <p>Toks nesuderinamumas tarp tų patį įstatymų projektų paketą sudarančių įstatymų projektų nuostatų, jeigu būtų priimtas, šalia aukščiau įvardintų problemų, taip pat sukeltų reikšmingą ir esminį teisinį neapibrėžtumą bei sukeltų sumaištį teisiniuose santykiuose nesuprantant tikslios taikymo tvarkos.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 1 keičiamame AIEĮ 49 straipsnyje siūloma atsisakyti nuostatos, kad miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai nėra informuojami ir negali teikti prieštaravimų dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, siekiant užtikrinti, kad nepaisant žemės paskirties visi žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos 4 stiebų aukščio ribose, savininkai būtų informuojami apie planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybą, o žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose, savininkai galėtų ir išreikšti prieštaravimą vėjo elektrinės statybai.</p> <p>Energetikos ministerijos nuomone, visi subjektai turi teisę reikšti prieštaravimus dėl jiems nuosavybės teise priklausančių objektų, kai planuojami projektai gali pažeisti jų teises ir teisėtus interesus.</p> <p>Dėl AIEĮ projektu Nr. 1 įsigaliojimo, yra nustatyta, kad AIEĮ projekto Nr. 1 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Šioje dalyje atsižvelgiama į pastabą ir įsigaliojimas nustatomas nuo ketinimų protokolo pasirašymo.</p>
30.	Lietuvos pramoninkų konfederacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1.</p> <p>Siūloma, kad „grynojo atsiskaitymo“ sistema nebuitiniams vartotojams būtų taikoma nuo 2024 m. balandžio 1 d., atitinkamai pakoreguojant AIEĮ projekto Nr. 2 11 straipsnį:</p> <p><i>„11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas.</i></p> <p><i>1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2024 m. balandžio 1 d. 2023 m. liepos 1 d.“</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į pateiktas pastabas nuostatų įsigaliojimą siūloma nustatyti 2023 m. rugsėjo 1 d. Manytina, kad rinkos dalyviams suteikiamas pakankamas laikas pasiruošti ir valdyti rizikas.</p> <p>Energetikos ministerija neplanuoja grynojo atsiskaitymo būdo taikyti buitiniams gaminantiems vartotojams. Grynojo atsiskaitymo modelio tikslas – skatinti energijos vartojimo</p>

	<p>Šis įstatymo įsigaliojimo terminas (ne įstatymo projekto rengėjų siūloma 2023 m. liepos 1 d., bet LPK siūloma 2024 m. balandžio 1 d.) leistų rinkai ir nebuitiniams gaminantiems vartotojams iš anksto tinkamai pasirengti siūlomiems pokyčiams, t. y. „grynojo atsiskaitymo“ sistemai. Įvertinant tai, kad šiuo įstatymu numatomi elektros energijos apskaitos kiekio principai („grynasis atsiskaitymas“) būtų taikomi nebuitiniams vartotojams elektros prijungimo sąlygas gavusiems ar elektros įrenginių prisijungimo prie elektros tinklų ketinimo protokolą pasirašiusiems po šio įstatymo įsigaliojimo, būtina sudaryti sąlygas, kad nebuitiniai gaminantys vartotojai dar galėtų pasinaudoti Lietuvos Respublikos Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 2 dalyje nurodytais ir šiuo metu taikomais elektros energijos kiekio apskaitos principais. Įstatymui įsigaliojant nuo 2023 m. liepos 1 d. jie tokios galimybės neturėtų, nes šiuo metu užsakius AB „Energijos skirstymo operatorius“ (toliau – ESO) sąlygas, įvertinant pakankamai ilgą ESO techninių sąlygų išdavimo laikotarpį (2,5 mėn. ir daugiau), jie tokios galimybės neturėtų. Tokios galimybės nebūtų ir nutolusių saulės parkų plėtotojams ketinimų protokolus pasirašyti iki 2023 m. liepos 1 d. Atkreiptinas dėmesys, kad nemaža dalis tiek viešųjų, tiek privačių nebuitinių gaminančių vartotojų saulės elektrinių įsirengimo galimybę vertino ir atitinkamus investicijų atsiperkamumo vertinimus atliko remdamiesi šiuo metu galiojančia elektros energijos apskaitos kiekių sistema, todėl jiems būtina sudaryti sąlygas įgyvendinti savo planuotas investicijas taikant šiuo metu galiojančią elektros energijos apskaitos sistemą. Tuo pat metu numatant „grynojo atsiskaitymo“ sistemos įvedimą nuo 2024 m. balandžio 1 d. visi potencialūs nebuitiniai gaminantys vartotojai tam galėtų iš anksto pasirengti ir taip būtų užtikrintas sklandus ir teisėtų lūkesčių nepažeidžiantis perėjimas prie „grynojo atsiskaitymo“ sistemos, o nutolusių saulės elektrinių parkų plėtotojai taip pat turėtų laiko pasirašyti ketinimų protokolus dar pagal šiuo metu nebuitiniams gaminantiems vartotojams taikomą sistemą.</p> <p>Analogiškai norėtume akcentuoti, jog taip pat reikalinga kaip įmanoma labiau iš anksto suteikti aiškumą buitiniams vartotojams, kurie jau yra investavę į saulės elektrines, bei naujiems gaminantiems vartotojams: nuo kada planuojamas įvesti „grynojo atsiskaitymo“ modelis tiek vieniems, tiek kitiems ir koks planuojamas pereinamasis laikotarpis, kad tiek vieniems, tiek kitiems būtų suteiktas laikas, galimybės pasirengti pokyčiams? Reikalingi aiškūs terminai. Mūsų įsitikinimu, tokie terminai turėtų būti planuojami iš anksto ir atsižvelgiant į tai, jog buitiniams vartotojams reikalingas užtikrinimas, kad dabartinė (net metering) sistema jiems nepasikeis tol, kol neatsipirks jų investijos į</p>	<p>efektyvumą ir reaguoti į rinkos signalus. Pažymime, kad fizinis asmuo elektros energiją vartoja asmeniniams, šeimos ir savo namų ūkio poreikiams. Nebuitiniai vartotojai (verslo subjektai) turi daugiau informacijos apie padėtį elektros energijos rinkoje nei buitiniai vartotojai ir daugiau galimybių bei patirties reaguojant į rinkos signalus bei pokyčius. Atsižvelgiant į fizinio asmens vartojimo tikslus, manome, kad fiziniams asmenims neturėtų būti taikomas grynojo atsiskaitymo modelis.</p>
--	--	--

		<p>AIE šaltinį, atsižvelgiant į tai, jog – kaip anksčiau analogiškai paminėta nebutinių vartotojų atveju – šie investiciniai sprendimai priimti, įvertinus esamą sistemą.</p> <p>Pritariant šiuo įstatymo pakeitimu siūlomam tikslui ir numatytam būdui „grynojo atsiskaitymo“ sistemą taikyti nebutiniams gaminantiems vartotojams (svarstyta, ar neturėtų būti daroma išimtis ne pelno siekiantiems gaminantiems vartotojams) būtina numatyti vėlesnį „grynojo atsiskaitymo“ sistemos įsigaliojimą nebutiniams gaminantiems vartotojams. Yra įprasta praktika, kad įstatyminiai pakeitimai mokesčių srityje, kurie blogina ar kitaip keičia mokesčių mokėtojų padėtį, paprastai įvedami ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo įstatymo įsigaliojimo. Analogiškai ir šiuo atveju „grynojo atsiskaitymo“ sistema turėtų būti taikoma ne anksčiau kaip po 6 mėnesių nuo įstatymo įsigaliojimo, tačiau įvertinant gaminančių vartotojų specifiką šias nuostatas siūlytina taikyti nuo naujojo saulės apskaitos sezono pradžios, t. y. nuo 2024 m. balandžio 1 d.</p> <p>Šie siūlymai pateikti įvertinant dabartinę situaciją rinkoje ir daugelio nebutinių vartotojų planus tapti gaminančiais vartotojais. Taigi, įstatymo priėmimas numatant jo įsigaliojimo datą 2024 m. balandžio 1 d. ne tik leistų tinkamai pasiruošti potencialiems nebutiniams gaminantiems vartotojams ir sklandžiai pereiti prie „grynojo atsiskaitymo“ sistemos, bet, esant tokiam pereinamajam laikotarpiui, taip pat paspartintų saulės energetikos plėtrą šiandien, kadangi visi norintieji taikyti senąją sistemą tokiu būdu būtų paskatinti tapti gaminančiais vartotojais būtent šiandien (ilustruojant pavyzdžiu, Lenkijoje, prieš pereinant iš <i>net metering</i> į „grynojo atsiskaitymo“ modelį, buvo tokių investicijų bumas 2022 m. pradžioje).</p>	
31.	Lietuvos pramoninkų konfederacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 3.</p> <p>Nurodytų įstatymų projektų rengėjai aiškinamajame rašte nurodo, kad AIEĮ projekto Nr. 3 parengimą paskatino praktikoje kylantys neaiškumai dėl informavimo procedūrų taikymo tais atvejais, kai didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinių projektai buvo pradėti įgyvendinti iki 2022-07-07 ir buvo nustatytos sanitarinės apsaugos zonos (toliau – SAZ).</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad AIEĮ projektu Nr. 3 siūlomas 18 str. 10 d. pakeitimas minėtos problemos ne tik nesprendžia, bet pažeidžia įstatymo negaliojimo atgal principą ir atitinkamai vėjo elektrinių plėtotojų teisėtus lūkesčius, kaip detalizuojama toliau.</p> <p>Komentuojamas įstatymo pakeitimas numato, kad AIEĮ 49 str. 9–16 dalys netaikomos tais atvejais, kai iki 2022-07-07 <...> nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, išskyrus atvejus, kai nustatytos sanitarinės apsaugos zonos dydis yra mažesnis negu šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Tais atvejais, kai turimas statybą leidžiantis dokumentas (kas reiškia, kad visos procedūros buvo jau atliktos pagal buvusį reglamentavimą), papildomos informavimo procedūros netaikomos.</p> <p>Informavimas ar susitarimų pasirašymas su savininkais vyksta tais atvejais, kai statybą leidžiantys dokumentai negauti, bet yra atliktas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas arba poveikio aplinkai vertinimas ir nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, bet jos yra mažesnės nei 4H. Vadinasi, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose (1H) arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas</p>

	<p>Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje nurodytas atstumas.</p> <p>Priėmus tokį pakeitimą, yra įtvirtinamas įstatymo veikimas atgal, pažeidžiant <i>lex retro non agit</i> principą, t. y. vėjo elektrinių plėtotojai, kurie gavo statybos leidimus ir (arba) pradėjo statyti ir (arba) užbaigė vėjų elektrinių statybą po 2022-07-07, bet kurių nustatytų SAZ dydis yra mažesnis nei 4 elektrinės bokšto aukščiai, privalės vadovautis privaloma AIEĮ 49 straipsnio 9–16 dalyse įtvirtinta informavimo tvarka, kuri pagal galiojusį reguliavimą esant iki 2022-07-08 patvirtintai poveikio aplinkai vertinimo programai, nebuvo taikoma. Tai reikštų, kad nepaisant pagal iki 2022-07-08 galiojusį reguliavimą nustatytų SAZ, vėjo jėgainių vystytojams išduotų leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, sudarytų elektros gamybos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolų, prisiimtų įsipareigojimų dėl jėgainių prijungimo terminų, sutarčių su kariuomene dėl kompensacijų mokėjimo, gautų statybos leidimų, sudarytų sutarčių su vėjo elektrinių statytojais, vėjo jėgainių statybos darbų vykdymo, ir su tuo susijusių ženklių finansinių įsipareigojimų prisiėmimo, asmenys, kuriuos privaloma informuoti pagal minėtas AIEĮ nuostatas, galės teikti prieštaravimus dėl tokių vėjo elektrinių statybos, įsiterpiančių į jau vykdomus ar net užbaigtus projektus ir, minėtiems asmenims nesutinkant su vėjo elektrinių statyba, vadovaujantis AIEĮ 49 str. 17 d., tokių vėjo elektrinių statyba bus negalima nepaisant turimų tokią statybą leidžiančių dokumentų ir nepaisant to, kad tokie projektai buvo pradėti ir vystomi nepažeidžiant iki 2022-07-07 galiojusių teisės aktų reikalavimų.</p> <p>Pažymėtina ir tai, kad ši tvarka tai pat galios ir toms elektrinėms, kurių statyba buvo užbaigta netrukus po 2022-07-07. Tai reiškia, kad vėjo elektrinių plėtotojas, įvykdęs visus iki 2022-07-07 galiojusių teisės aktų reikalavimus, pastatęs elektrines ir po 2022-07-07 likus tik paskutiniam veiksmui – vėjo elektrinių statybos užbaigimui, kai nustatyta SAZ yra mažesnė nei 4 bokštų atstumas, privalės atlikti informavimo procedūras jau pastatytoms ir po 2022-07-07 priduotoms elektrinėms.</p> <p>Pažymime, kad, jei aukščiau nurodytas siūlomo AIEĮ projekto Nr. 3 aiškinimas yra teisingas ir to yra siekiama šiuo įstatymo projektu, toks siūlomas reguliavimas pažeidžia įstatymo negaliojimo atgal principą (<i>lex retro non agit</i>) bei iš teisinės valstybės principo kylantį vėjo elektrinių plėtotojų teisėtų lūkesčių principą.</p> <p>Tuo atveju, jei priėmus siūlomą teisės akto pakeitimą, būtų privalomos informavimo pagal AIEĮ 49 straipsnio 9–16 dalis procedūros, ir informuotiems asmenims pareiškus prieštaravimus dėl vėjo elektrinių statybos, vadovaujantis AIEĮ 49 str. 17 d. susidarytų situacija, kai jau</p>	<p>vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę, sudaromi susitarimai dėl planuojamos statyti vėjo elektrinės.</p> <p>Tais atvejais, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H, pastatų ir žemės sklypų savininkai informuojami viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje ir prieštaravimai negali būti reiškiami. Šiuo atveju iš esmės bus informuojami tik tie asmenys, kurie atsirado po naujojo reglamentavimo įsigaliojimo, nes padidėjo atstumas, kuriame reikia informuoti pastatų ir žemės sklypų savininkus. Toks būdas buvo pasirinktas dėl to, kad vystytojai pagal buvusį reglamentavimą jau buvo atlikę dalį procedūrų, tačiau nespėjo jų pabaigti iki sugriežtinto reglamentavimo. Svarbu atkreipti dėmesį, kad ir pagal naują reglamentavimą žemės sklypų savininkai, išskyrus tuos, kurie pradėjo planuoti reakreacines teritorijas, prieštaravimų negali reikšti.</p>
--	---	--

	<p>pažengę, šiuo metu vykdomi ir net po 2022-07-07 jau užbaigti projektai taptų neteisėti. Priėmus tokį įstatymą, juo būtų sprendžiamas net ir tų vėjo elektrinių statybų, kurioms buvo nustatytos SAZ iki 2022-07-07, jau buvo gauti statybą leidžiantys dokumentai ir kurios jau buvo užbaigtos po 2022-07-07, teisėtumo klausimas.</p> <p>Šiame kontekste nesuprantamas aiškinamojo rašto 5 p. teiginys, kad „priėmus Įstatymų projektus, neigiamų pasekmių nenumatoma“, o 7 punkte, kuriame turi būti nurodoma, kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai, apie tokį reikšmingą poveikį jau vykdomiems projektams nekalbama.</p> <p>Pabrėžtina ir tai, kad AIEĮ 49 str. 9 d. įtvirtintas atstumas nesiremia jokių realiu poveikio aplinkai ar visuomenės sveikatos vertinimu, kai nustatytos sanitarinės apsaugos zonos dauguma atvejų buvo nustatytos poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) poveikio visuomenės sveikatai vertinimo procese. Tai reiškia, kad iki 2022-07-07 nustatytos sanitarinės apsaugos zonos yra nustatytos vadovaujantis tuo metu galiojusių reguliavimų įvertinant realų vėjo elektrinių daromą poveikį aplinkai ar sveikatai arba pagal įstatyminius normatyvus.</p> <p>Primintina, kad AIEĮ 49 str. 13 d. numato, kad jeigu, atlikus planuojamos elektros energijos gamybos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje poveikio aplinkai ir (ar) visuomenės sveikatai vertinimo procedūras (toliau – PAV ir PVSV), nustatoma, kad kai kuriuose žemės sklypuose, patenkančiuose į šio straipsnio 9 dalyje nurodytą atstumą, atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams yra, naujų šio straipsnio 9 dalyje nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimas ar teritorijų rekreacijai planavimas tuose žemės sklypuose, esančiuose arčiau, negu nurodytas atstumas nuo pastatytų elektrinių, bet ne arčiau, negu šio straipsnio 14 dalyje nurodytas atstumas, galimas.</p> <p>Taigi kai PAV ar PVSV procedūrų metu nustatoma, kad vėjo elektrinių poveikis yra mažesnis nei 4 vėjo elektrinės bokšto aukščių teritorija, gyvenamųjų pastatų statyba negalima tik tokioje mažesnėje teritorijoje.</p> <p>Šiame kontekste, kai SAZ dydis iki 2022-07-07 yra nustatytas PAV ar PVSV vertinimo procedūrų metu, nėra aišku, kodėl projektus jau vykdančius vėjo elektrinių plėtotojai turėtų informuoti apie vėjo elektrinių statybą asmenis, kurių sklypai yra už šių nustatytų sanitarinių apsaugos zonų ribų ir kaip toks reikalavimas yra suderinamas su AIEĮ 49 str. 13 d.</p> <p>Be to, žemės sklypų, ir atitinkamai pagal AIEĮ 49 str. 14 ir 15 d. informuotinių asmenų ratas turi ne tik plėstis, kai neatitiktis visuomenės sveikatos ir saugos reikalavimams teritorija yra didesnė, bet ir siaurėti, kai yra mažesnė, atsižvelgiant į realiai įvertintą poveikį aplinkai ir sveikatai ir vadovaujantis AIEĮ 49 str. 13 d. Kitaip nėra aišku, koku pagrindu asmuo</p>	
--	---	--

		<p>turėtų teisę reikšti prieštaravimą, jeigu jo žemės sklypas nepatenka į planuojamos vėjo elektrinės poveikio, nustatyto PAV ar PVSV procedūrų metu, zoną.</p>	
32.	Lietuvos pramoninkų konfederacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 3. (Siūlomai atsisakyti informavimo procedūrų visai, kai buvo patvirtinti SAZ iki 2022-07-07)</p> <p>Iš komentuojamo reguliavimo yra nesuprantama, kas turima mintyje, numatant, kad vėjo elektrinė patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę (AIEĮ 49 str. kalbama ne apie vėjo elektrinės patekimą, bet apie žemės sklypų patekimą į minėtą atstumą), t. y. yra neaišku, kokiam konkrečiam atvejui reguliuoti yra skirtas aukščiau nurodytas reguliavimas. Toliau taip pat yra neaišku, kokiam konkrečiam atvejui reguliuoti yra skirta AIEĮ projektu Nr. 3 suformuluota informavimo tvarka, t. y. ar minėtos nuostatos skirtos apibrėžti informavimo tvarką, taikomą tiems atvejams, kai nustatytos SAZ ribos yra mažesnės nei 4 vėjo elektrinės bokšto aukščiai, ar yra skirtas kažkokiam kitam specifiniam atvejui reguliuoti.</p> <p>Taip pat, teigiama, kad komentuojamam atvejui taikoma AIEĮ 49 str. 14 ir 15 d. nustatyta informavimo tvarka, bet toliau dėstoma savarankiška informavimo tvarka, kas sukuria AIEĮ 49 str. 14 ir 15 d. ir komentuojamo AIEĮ projektu Nr. 3 suformuluoto 18 str. 10 d. normų konkurenciją ir neaiškumą, kurio konkretaus straipsnio informavimo tvarka ir koku atveju reikia vadovautis. Pažymėtina, kad nepaisant to, kad nurodoma, kad turi būti informuojama pagal AIEĮ 49 str. 14 ir 15 d., komentuojamame straipsnyje nėra nurodoma, kad turi būti informuojama apie teisę reikšti prieštaravimus, todėl nėra aišku, ar pagal komentuojamą dalį informuojami asmenys gali teikti prieštaravimus.</p> <p>Pabrėžiame, kad komentuojamo įstatymo pakeitimo priėmimas gali turėti reikšmingos neigiamos įtakos jau pradėtiems ir net jau užbaigtiems projektams, kas gali vesti į itin didelius finansinius praradimus, vėjo elektrinių plėtotojų išipareigojimų pagal su valstybinėmis institucijomis ir vėjo jėgainių gamintojais bei statytojais sudarytų sutarčių pažeidimą, grėsmę jau vykdomų projektų tęstinumui.</p> <p>Atitinkamai, iki 2022-07-07 pagal galiojusį teisinį reguliavimą nustatytų SAZ dydis negali būti kvestionuojamas, nes tokiu atveju pažeidžiami teisinio stabilumo, įstatymo negaliojimo atgal ir teisėtų lūkesčių principai.</p> <p>Primintina, kad atsinaujinanti energetika yra valstybės prioritetas ir keičiamu teisiniu reguliavimu negali būti sukuriama situacijos, kai iki įstatymo įsigaliojimo jau įpusėjusiems projektams ar net baigiamosiose stadijose esantiems projektams nustatomos sąlygos, dėl kurių šių projektų užbaigimas gali tapti negalimas.</p> <p>Esame įsitikinę, kad siūlymai pakeisti teisinį reguliavimą dėl jau pagal iki 2022-07-07 galiojusį teisinį reguliavimą pradėtų projektų yra</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Vadovaudamiesi esamu reglamentavimu, ūkio subjektai neinformavę visų asmenų, kuriuos turėjo informuoti po 2022-07-08 įsigaliojusio teisinio reglamentavimo, juos turėjo informuoti bendra AIEĮ nustatyta tvarka, tačiau Energetikos ministerija, atsižvelgdama į tai, kad ūkio subjektai didelę dalį procedūrų atliko iki 2022-07-08, nustato lengvesnę informavimo tvarką, tačiau pilnai jos atsisakyti negalima siekiant užtikrinti visuomenės teises ir teisėtus interesus.</p> <p>Tais atvejais, kai turimas statybą leidžiantis dokumentas (kas reiškia, kad visos procedūros buvo jau atliktos pagal buvusį reglamentavimą), papildomos informavimo procedūros netaikomos.</p> <p>Informavimas ar susitarimų pasirašymas su savininkais vyksta tais atvejais, kai statybą leidžiantys dokumentai negauti, bet yra atliktas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas arba poveikio aplinkai vertinimas ir nustatytos sanitarinės apaugos zonos, bet jos yra mažesnės nei 4H. Vadinasi, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose (1H) arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę, sudaromi susitarimai dėl planuojamos statyti vėjo elektrinės.</p> <p>Tais atvejais, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H, pastatų ir žemės sklypų savininkai informuojami viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje ir prieštaravimai negali būti reiškiami. Šiuo atveju iš esmės bus informuojami tik tie asmenys, kurie atsirado po naujojo reglamentavimo įsigaliojimo, nes padidėjo atstumas, kuriame reikia informuoti pastatų ir žemės sklypų savininkus. Toks būdas buvo pasirinktas dėl to, kad vystytojai pagal buvusį reglamentavimą jau buvo atlikę dalį procedūrų, tačiau nespėjo jų pabaigti iki sugriežtinto reglamentavimo. Svarbu atkreipti dėmesį, kad ir pagal naują reglamentavimą žemės sklypų savininkai, išskyrus tuos, kurie pradėjo planuoti reakreacines teritorijas, prieštaravimų negali reikšti.</p>

		<p>antikonstituciniai, kas jau yra konstatuota Konstitucinio Teismo iš esmės dėl labai panašaus reguliavimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020-02-18 nutarimu "Dėl atliekų deginimo įgėgainių". Komentuojamu nutarimu Konstitucinis Teismas jau pripažino antikonstituciniais įstatymus, kuriais Lietuvos Respublikos Vyriausybei suteikti įgaliojimai savo sprendimais įsiterpti į jau pradėtus atliekų deginimo įgėgainių projektus, tokiais sprendimais apribojant jau pradėtą veiklą ar net paneigiant jos tęsimo galimybę, taip pažeidžiant teisėtų lūkesčių principą. Dar daugiau, šioje byloje taip pat pripažintas antikonstituciniu įstatymo reikalavimas dėl minimalaus 20 kilometrų atstumo nuo gyvenamosios teritorijos apribojimas atliekų deginimo įgėgainių statybai, pripažįstant, kad toks reguliavimas neproporcingai pasunkina ūkinę veiklą, kai dėl šios veiklos privalo būti atliktos PAV procedūros, kurių metu bus įvertinta, ar atitinkama veikla galima pasirinktoje vietoje bei turi būti gautas taršos leidimas, be kurių tokia veikla negalima. Komentuojamoje byloje Konstitucinis teismas be kita ko pažymėjo:</p> <p>„Konstatuotina, kad ginčijamoje <i>ATĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje sudarytos prielaidos Vyriausybės priimtus sprendimus taikyti ne tik tiems faktams ir pasekmėms, kurie atsirado po šio įstatymo įsigaliojimo, bet ir atsiradusiems dar prieš jam įsigaliojant, taigi įsiterpti į jau vykdomos ar suplanuotos vykdyti atliekų deginimo ūkinės veiklos teisinius santykius. Tuo atveju, jei, vadovaudamasi ATĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalimi, Vyriausybė nuspręstų apriboti pradėtų įgyvendinti atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektų, kuriuose perdirbti netinkamos komunalinės atliekos gali būti deginamos energijai gaminti, projektų tolesnį įgyvendinimą arba jį iš viso nutraukti, būtų sudarytos prielaidos ne tik poįstatyminiu teisės aktu apriboti planuojamą vykdyti ar vykdomą atliekų deginimo ūkinę veiklą, bet ir paneigti tokių objektų projektų vystytojų (ūkinės veiklos subjektų) teisėtus lūkesčius, kad pradėti įgyvendinti atliekų deginimo įrenginių projektai galės būti realiai įgyvendinti pagal ūkinę veiklą leidžiančius dokumentus.</i></p> <p>Vadinasi, įstatymų leidėjas, <i>ATĮ pakeitimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje nustatęs, kad Vyriausybė, vadovaudamasi visuomenės sveikatos interesais, gali priimti sprendimus dėl pradėtų įgyvendinti atliekų tvarkymo valstybinės reikšmės objektų, kuriuose perdirbti netinkamos komunalinės atliekos gali būti deginamos energijai gaminti, projektų tolesnio įgyvendinimo, inter alia minėtų projektų įgyvendinimą apriboti arba jį iš viso nutraukti, nesilaikė iš Konstitucijos 46 straipsnio 1, 3 dalių kylančių reikalavimų ūkinės veiklos laisvės apribojimus nustatyti tik įstatymu ir ūkinės veiklos laisvę reguliuoti taip, kad ji tarnautų bendrai tautos gerovei, iš konstitucinio teisinės valstybės principo kylančio reikalavimo užtikrinti</i></p>	
--	--	---	--

		<p><i>atliekų deginimo ūkinę veiklą vykdančių subjektų teisėtų lūkesčių apsaugą.</i>“</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas yra universalus, itin talpus, jis apima daug įvairių tarpusavyje susijusių imperatyvų; konstituciniu teisinės valstybės principu turi būti vadovaujamas ir kuriant teisę, ir ją įgyvendinant.</p> <p>Neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas (<i>inter alia</i> 2002 m. lapkričio 25 d., 2018 m. gruodžio 21 d., 2019 m. birželio 25 d. nutarimai).</p> <p>Teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius, vykdyti prisiimtus įsipareigojimus asmeniui; asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus, neprieštaraujančius Konstitucijai, įgytos teisės galės būti realiai įgyvendintos; neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise (<i>inter alia</i> 2013 m. vasario 15 d., 2017 m. sausio 25 d., 2019 m. birželio 25 d. nutarimai); teisinio reguliavimo pataisomis negalima paneigti asmens teisėtų interesų ir teisėtų lūkesčių, nes asmenys, pagal įstatymą įgiję tam tikras teises, turi teisę pagrįstai tikėtis, kad šios teisės nustatytą laiką bus išlaikomos ir įgyvendinamos (<i>inter alia</i> 2009 m. rugsėjo 2 d., 2012 m. birželio 29 d. nutarimai).</p> <p>Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja įvairius reikalavimus įstatymų leidėjui, kitiems teisėkūros subjektams, <i>inter alia</i> tai, kad teisės aktų galia yra nukreipta į ateitį, įstatymų ir kitų teisės aktų grįžtamoji galia neleidžiama (<i>lex retro non agit</i>) (<i>inter alia</i> 2011 m. spalio 25 d., 2012 m. birželio 29 d. nutarimai). Šis principas reiškia, kad įstatymai taikomi tiems faktams ir pasekmėms, kurie atsiranda po įstatymų įsigaliojimo (<i>inter alia</i> 2001 m. sausio 11 d., 2003 m. rugsėjo 30 d. nutarimai).</p> <p>Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, siūlome išbraukti iš AIEĮ projekto Nr. 3 visą tekstą, prasidedantį nuo „išskyrus atvejus, kai nustatytos sanitarinės apsaugos zonos dydis yra mažesnis <...>“</p>	
33.	Lietuvos pramoninkų konfederacija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1. (49 str. pakeitimas, dėl miško paskirties sklypų savininkų informavimo)</p> <p>Vėjo jėgainių statytojams yra taikomi apribojimai dėl vėjo elektrinių statybos atitinkamu atstumu nuo visuomeninės ir gyvenamosios paskirties objektų, todėl tokius objektus turintiems ar planuojantiems asmenims suteikiama teisė reikšti prieštaravimus dėl planuojamos veiklos.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 1 keičiamame AIEĮ 49 straipsnyje siūloma atsisakyti nuostatos, kad miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai nėra informuojami ir negali teikti prieštaravimų dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, siekiant užtikrinti, kad nepaisant žemės</p>

	<p>Tačiau komentuojamo AIEĮ Projekto rengėjai, numatydami, kad turi būti informuojami ir prieštaravimus turi teisę teikti ir miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai, nenurodo, kokie apribojimai taikomi miško paskirties žemės sklypų savininkams, dėl kurių jiems suteikiama teisė reikšti prieštaravimus.</p> <p>Pažymime, kad dėl vėjo jėgainių statybos miško žemės sklypų savininkams nesudaromi jokie apribojimai nes, vadovaujantis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo 95 str. 1 d. 1 p. miško žemėje draudžiama statyti statinius ir (ar) įrenginius, tiesti inžinerinius tinklus, išskyrus miško infrastruktūrai priskiriamus inžinerinius statinius ir (ar) įrenginius.</p> <p>Todėl yra neaišku, su kokio visuomenės intereso apsauga siejama miško žemės sklypų savininkų teisė reikšti prieštaravimus dėl vėjo elektrinių statybos. Aiškinamojo rašto 7 punkte „Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.“ nurodoma, kad pakeitimas „<i>suteiks skaidrumo ir užtikrins palankesnę visuomenės požiūrį į vėjo elektrinių plėtrą</i>“.</p> <p>Vertiname, kad siūlomas reguliavimas ne suteiks skaidrumo, bet dirbtinai ir be pagrindo ribos ūkinės veiklos laisvę, kai miškų paskirties žemės sklypų savininkai, kurių veikla miškų paskirties sklypuose dėl planuojamų statyti vėjo elektrinių niekaip nėra ribojama, galės vadovaudamiesi AIEĮ 49 str. 14 d. užkirsti kelią vėjo elektrinių statybai. Be to, nesuprantama ir kokius susitarimus vėjo jėgainių vystytojai galėtų sudaryti su miškų žemės sklypų savininkais, nes asmenų, turinčių teisę reikšti prieštaravimus pagal AIEĮ 49 str. 15 d. ratas yra ribotas, ir į jį miškų žemės sklypų savininkai nepatenka, nes veiklos, su kuriomis siejama AIEĮ 49 str. 15 d. nurodytų asmenų teisė reikšti prieštaravimus, miško paskirties žemėje negalimos. Šiame kontekste nėra aišku, kodėl aiškinamajame rašte nėra nurodoma, kad dėl šio reikalavimo vėjo elektrinių plėtra bus ribojama dėl prieštaravimus reikšti turinčių asmenų rato išplėtimo, kai toks ratas plečiamas motyvuojant „<i>skaidrumo ir palankesnio požiūrio</i>“ abstrakcijomis, bet ne realiu siekiu apsaugoti kokį nors visuomenei svarbų interesą.</p> <p>Primintina, kad Konstitucijos 46 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta asmens ūkinės veiklos laisvė ir iniciatyva suponuoja <i>inter alia</i> sutarčių sudarymo laisvę, sąžiningos konkurencijos laisvę, ūkio subjektų lygiateisiškumą ir kt.; jos neatsiejamoms nuo galimybės asmeniui, norinčiam užsiimti ūkine veikla arba, priešingai, ja nebeužsiimti, be dirbtinių kliūčių patekti į rinką ir iš jos pasitraukti (<i>inter alia</i> 2009 m. kovo 2 d., 2009 m. balandžio 29 d., 2015 m. sausio 15 d. nutarimai).</p> <p>Konstitucijos 46 straipsnio 3 dalies nuostatoje yra įtvirtinta ne tik valstybės teisė, bet ir jos priedermė teisės aktais reguliuoti ūkinę veiklą, kad ši tarnautų bendrai tautos gerovei; valstybė, reguliuodama ūkinę veiklą, turi</p>	<p>paskirties visi žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos 4 stiebų aukščio ribose, savininkai būtų informuojami apie planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybą, o žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose, savininkai galėtų ir išreikšti prieštaravimą vėjo elektrinės statybai.</p> <p>Energetikos ministerijos nuomone, visi subjektai turi teisę reikšti prieštaravimus dėl jiems nuosavybės teise priklausančių objektų, kai planuojami projektai gali pažeisti jų teises ir teisėtus interesus.</p> <p>Dėl AIEĮ projektu Nr. 1 įsigaliojimo, yra nustatyta, kad AIEĮ projekto Nr. 1 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Šioje dalyje atsižvelgiama į suinteresuotųjų asmenų pastabas ir įsigaliojimas nustatomas nuo ketinimų protokolo pasirašymo.</p>
--	--	---

	<p>laikytis asmens ir visuomenės interesų derinimo principo, užtikrinti ir privataus asmens (ūkinės veiklos subjekto), ir visuomenės interesus (<i>inter alia</i> 2005 m. gegužės 13 d., 2011 m. birželio 21 d., 2013 m. gegužės 24 d. nutarimai), siekti ne atskirų asmenų gerovės, bet būtent bendros tautos gerovės, kuri neturi būti priešpriešinama paties ūkio subjekto, kurio veikla yra reguliuojama, taip pat asmenų, įsteigusių, valdančių tą ūkio subjektą arba kitaip su juo susijusių, gerovei, jų teisėms ir teisėtiems interesams (<i>inter alia</i> 2009 m. kovo 2 d., 2010 m. vasario 26 d., 2015 m. sausio 15 d. nutarimai).</p> <p>Konstitucinis Teismas yra konstatavęs ir tai, kad ūkinės veiklos laisvė nėra absoliuti, ji gali būti ribojama, kai yra būtina ginti <i>Konstitucijoje</i> įtvirtintas vertybes; įstatyme nustatytas asmens ūkinės veiklos laisvės draudimas kiekvienam atveju turi būti aiškus, skirtas <i>Konstitucijoje</i> įtvirtintų vertybių (sąžiningos konkurencijos, vartotojų interesų ir kt.) apsaugai (<i>inter alia</i> 2005 m. gegužės 13 d. nutarimas). Tačiau pagal <i>Konstituciją</i> valstybė negali neribotai kištis į asmens ūkinę veiklą, todėl nustatoma apribojimais neleistina paneigti tokių esminių ūkinės veiklos laisvės nuostatų, kaip ūkinės veiklos subjektų lygiatėsiškumas, sąžininga konkurencija ir kt. (<i>inter alia</i> 2014 m. gegužės 9 d. nutarimas); pagal <i>Konstituciją</i> riboti ūkinės veiklos laisvę galima, jeigu laikomasi šių sąlygų: tai daroma įstatymu; apribojimai yra būtini demokratinėje visuomenėje siekiant apsaugoti kitų asmenų teises bei laisves ir <i>Konstitucijoje</i> įtvirtintas vertybes, taip pat konstituciškai svarbius tikslus; apribojimais nėra paneigiama teisių ir laisvių prigimtis bei esmė; laikomasi konstitucinio proporcingumo principo (<i>inter alia</i> 2010 m. vasario 26 d., 2011 m. birželio 21 d. nutarimai), esančio vienu iš konstitucinio teisinės valstybės principo elementų (<i>inter alia</i> 2009 m. gruodžio 11 d., 2011 m. liepos 7 d. nutarimai), kuris <i>inter alia</i> reiškia, kad teisės aktuose nustatytos ir taikomos priemonės turi būti proporcingos siekiamam tikslui, neriboti asmens teisių labiau, negu būtina teisėtam ir visuotinai reikšmingam tikslui pasiekti (<i>inter alia</i> 2011 m. sausio 31 d., 2013 m. liepos 5 d., 2016 m. birželio 7 d., 2020 m. vasario 18 d. nutarimai).</p> <p>Manome, kad vėjo elektrinių statybos apribojimai, suteikiant miškų ūkio paskirties žemės savininkams teisę reikšti prieštaravimus, yra nepagrįsti jokie konkretaus visuomenei svarbaus intereso apsauga, tačiau dirbtinai ir be pagrindo ribos vėjo jėgainių statybos veiklą. Primintina, kad vėjo jėgainių projektams be kita ko dažnu atveju privalomos PAV procedūros, kurių metu detalai įvertinamas planuojamos ūkinės veiklos poveikis aplinkai, ir tik gavus teigiamą išvadą dėl tokios veiklos atitikties, yra galima vėjo elektrinių statyba, kas užtikrina šios planuojamos veiklos atitiktį aplinkos ir visuomenės sveikatos reikalavimams. Dėl nurodytos</p>	
--	--	--

		<p>priežasties vertiname, kad nėra teisėtos priežasties suteikti teisę miškų paskirties žemės sklypų savininkams reikšti prieštaravimus dėl vėjo elektrinių statybos, nes taip yra be pagrindo, dirbtinai ir labiau nei būtina ribojama vėjo elektrinių plėtotojų veikla, tokio ribojimo būtinumas nepagrindžiamas nei įstatymu, nei jo aiškinamuoju raštu, nenurodoma, kokiai konstitucinei vertybei apsaugoti nustatomas toks esminis ribojimas vėjo jėginių vystytojams.</p> <p>Be to, pažymime, kad AIEĮ Projektas numato, kad minėta nuostata įsigalioja 2023-07-01, tačiau netaikoma tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. AIEĮ projekte nėra nuostatų, dėl miškų paskirties žemės sklypų savininkų sutikimų privalomumo asmenims, kurie jau pradėjo atrankos dėl PAV ar PAV procedūras. Pažymime, kad planuojama ūkinė veikla pradedama ne gavus leidimą plėtoti pajėgumus, tačiau jau planuojamos ūkinės veiklos vertinimo procese prieš kreipiantis dėl plėtros leidimo, todėl net jeigu minėti pakeitimai būtų priimti, atrankos dėl PAV ar PAV procedūras pradėjusių asmenų atžvilgiu nauji reikalavimai dėl miškų paskirties žemės sklypų savininkų sutikimų privalomumo taip pat negali būti taikomi, nes taip būtų pažeistas teisėtų lūkesčių principas, įstatymo keitimais sukuriant ribojimus jau pradėtoms veikloms, kas Konstitucinio Teismo jau yra pripažinta prieštaravimu Konstitucijai.</p> <p>Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, siūlome nekeisti AIEĮ 49 str. 14, 15, 16 ir 17 d. ir nesuteikti miškų paskirties žemės sklypų savininkams reikšti prieštaravimų dėl vėjo elektrinių statybos.</p>	
34.	Lietuvos pramoninkų konfederacija	<p>Atkreipiamas dėmesys, kad praktikoje susiduriama su situacijomis, kai informavus žemės sklypų savininkus pagal AIEĮ 49 str. 15 d., prieštaravimus pareiškia tokios teisės neturintys asmenys, t.y. tie žemės sklypų savininkai, kurie neturi pastatų, patenkančių į teritorijas, esančias tarp teritorijos su statybos apribojimais ir AIEĮ 49 str. 9 d. nurodyto atstumo, kurie nepradėjo vykdyti procedūrų, susijusių su AIEĮ 49 str. 9 d. nurodytų naujų nurodytos paskirties pastatų statyba, patalpų įrengimu ar teritorijų rekreacijai planavimu.</p> <p>Šiuo metu galiojančio AIEĮ 49 str. 17. d. numato, kad jeigu, atlikus šio straipsnio 14, 15 ir 16 dalyse numatytas informavimo procedūras, gaunamas rašytinis prieštaravimas dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, vėjo elektrinės statyba negalima, išskyrus atvejus, kai asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vykdymu didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje, ir asmuo, pateikęs prieštaravimą, sudaro šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytus susitarimus raštu. <...>.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Energetikos ministerijos nuomone, tai perteklinė informacija, kadangi AIEĮ 49 straipsnyje aiškiai nustatyta, kas gali reikšti prieštaravimus, todėl tais atvejais, kai pastatų ar žemės sklypų savininkai negali reikšti prieštaravimų, tačiau vis tiek bando tą daryti, reikėtų juos informuoti, kad tokios galimybės jie neturi.</p>

		Taigi pagal AIEĮ 49 str. 17. d. gali būti aiškinama, kad net ir dėl atitinkamos teisės reikšti prieštaravimą neturinčio asmens pareikšto prieštaravimo vėjo elektrinės statyba gali būti negalima. Dėl nurodytos priežasties, siūlome patikslinti AIEĮ 49 str. 17. d., numatant, kad „gaunamas teisę reikšti prieštaravimą turinčio asmens rašytinis prieštaravimas “.	
35.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (8 straipsnis. Įstatymo papildymas 20⁴ str. 2 d.). Projekto nuostatoje vartojama „nebuitinio gaminančio vartotojo“ sąvoka. Atkreipiame dėmesį, jog teisės aktuose nėra pateikiama minėta sąvoka. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto nuostatose kuriamos pozityvios teisės nuostatos, susijusios su konkrečių subjektų grupės veiklos sąlygomis, siekiant teisinio aiškumo, siūlytina Projekte ar Elektros energetikos įstatyme įtvirtinti nebuitinio gaminančio vartotojo sąvokos apibrėžimą.</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>Patikslinti Projektą (arba Elektros energetikos įstatymą) Projekte ar Elektros energetikos įstatyme įtvirtinti nebuitinio gaminančio vartotojo sąvokos apibrėžimą.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 4¹ dalyje nebuitiniai gaminantys vartotojai suprantami kaip kiti gaminantys vartotojai, kurie neatitinka Elektros energetikos įstatyme apibrėžtos buitinio elektros energijos vartotojo sąvokos.</p>
36.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (8 straipsnis. Įstatymo papildymas 20⁴ str. 3 d.). Projekto nuostatoje vartojama „nebuitinio gaminančio vartotojo“ sąvoka. Atkreipiame dėmesį, jog teisės aktuose nėra pateikiama minėta sąvoka. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto nuostatose kuriamos pozityvios teisės nuostatos, susijusios su konkrečių subjektų grupės veiklos sąlygomis, siekiant teisinio aiškumo, siūlytina Projekte ar Elektros energetikos įstatyme įtvirtinti nebuitinio gaminančio vartotojo sąvokos apibrėžimą.</p> <p>Projektu papildomo Įstatymo 20⁴ str. 3 d., pagal kurią nebuitiniai gaminantys vartotojai gali „nuspręsti“ vykdyti veiklą grynojo atsiskaitymo būdų prieštarauja to paties straipsnio 1 d. ir Projekto 11 str. 3 d., pagal kurias nebuitiniai gaminantys vartotojai, įsigaliojus Projekto nuostatoms, privalėtų vykdyti veiklą grynojo atsiskaitymo būdu. Tai reiškia, jog šie asmenys negalėtų pasirinkti ir „nuspręsti“ vykdyti veiklos grynojo atsiskaitymo būdu, todėl Projektu pildomo Įstatymo 20⁴ str. 3 d. tikslinta šiuo aspektu.</p> <p>Antra vertus, nėra aišku, kodėl Projektu papildomo Įstatymo 20⁴ str. 3 d. išskiriami tik nebuitiniai gaminantys vartotojai, vykdančys veiklą tik „saulės šviesos elektrinėse“. Atkreipiame dėmesį, jog gaminantys vartotojai elektros energiją gali gaminti ne tik saulės šviesos elektrinėse, todėl minėta nuostata reikštų, jog grynasis atsiskaitymas galėtų būti netaikomas tuo atveju, kai nebuitinis gaminantis vartotojas elektros energiją gamina kitose nei saulės šviesos elektrinėse.</p> <p>Trečia, remiantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio 4¹ dalyje nebuitiniai gaminantys vartotojai suprantami kaip kiti gaminantys vartotojai, kurie neatitinka Elektros energetikos įstatyme apibrėžtos buitinio elektros energijos vartotojo sąvokos.</p>

		20 ³ straipsnio nuostatomis, gaminantys vartotojai elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybą gali vykdyti hibridinėse elektrinėse. Atitinkamai, Projekto nuostatos tobulintinos, reglamentuojant kaip grynojo atsiskaitymo būdas taikytinas tuo atveju, kai nebuitinis gaminantis vartotojas elektros energiją gamina hibridinėse elektrinėse, kuriose gaminama elektros energija iš atsinaujinančių išteklių.	
37.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (11 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas).</p> <p>Grynojo atsiskaitymo apskaitos būdai reikalingi valandiniai į tinklus pateiktos ir iš tinklų suvartotos elektros energijos kiekliai. Šiuo metu ESO neturi galimybės apskaityti nutolusių gaminančių vartotojų valandinių į tinklą pateiktos elektros energijos kiekių, tam reikalingi informacinių sistemų pokyčiai, kurie užtruktų 6-9 mėn.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, ESO būtų pasiruošę grynojo atsiskaitymo apskaitos būdo taikymui nutolusiems gaminantiems vartotojams nuo 2023-12-01.</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>11. straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas</p> <p>1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 8 straipsnį ir šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2023 m. liepos 1 d. Šio įstatymo 8 straipsnis įsigalioja 2023 m. gruodžio 1 d.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atsižvelgiant į pateiktas pastabas nuostatų įsigaliojimą siūloma nustatyti 2023 m. rugsėjo 1 d. Manytina, kad rinkos dalyviams suteikiamas pakankamas laikas pasiruošti ir valdyti rizikas.</p>
38.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	<p>Dėl EEĮ projekto (Dėl 21¹ straipsnio ir 48² str. 10 d.).</p> <p>1) Šiuo metu galiojančioje Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalies redakcijoje nurodoma, kad tuo atveju, kai gamintojas pasirašo ketinimų protokolą, bet per nustatytą laiką nepateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimo, ketinimų protokolą tinklų operatoriaus nutraukiamas, o gamintojas 6 mėnesius praranda teisę teikti naują prašymą dėl ketinimų protokolo pasirašymo.</p> <p>Siūlome tikslinti nurodytąją nuostatos dalį aiškiai nurodant, kad draudimas taikomas dėl bet kokio ketinimų protokolo (ne tik dėl to paties objekto prijungimo tame pačiame prijungimo taške) sudarymo, antraip nuostata atvertų galimybę piktnaudžiavimui, pavyzdžiui, parenkant itin artimą prijungimo tašką.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina, kad Elektros energetikos įstatymo nuostatos nedetalizuoja, kad draudžiama teikti ketinimų protokolą tik dėl to paties objekto, todėl manytina, kad siūlomo pakeitimo įtvirtinimas būtų perteklinis.</p>
39.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	<p>2) Atkreiptinas dėmesys, kad daugėja indikacijų iš gamintojų, jog Elektros energetikos įstatyme nurodytas 10 d. d. terminas prievolių įvykdymo užtikrinimui pateikti yra per trumpas atsižvelgiant į bankų vykdomas procedūras. Atsižvelgiant į tai, kad įstatyme nėra numatytas šio termino pratęsimas (terminas yra naikinamasis ir yra numatytas tokio termino nesilaikymo pasekmės), siūlome apsvarstyti galimybę nustatyti ilgesnį (15 darbo dienų) terminą.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Energetikos ministerija nesulaukė siūlymų iš vystytojų keisti nustatytą terminą. Manytina, kad siekiant valdyti susidariusią riziką, būtų galima kreiptis į banką kur kas anksčiau, siekiant įgyvendinti EEĮ nustatytą terminą.</p> <p>Atsižvelgus į pateiktą pasiūlymą būtų prailgintos procedūros.</p>

40.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	<p>4) Siekiant užtikrinti tinklų naudotojų lygiateisiškumą bei prijungimo proceso sklandumą bei aiškumą, kai energijos kaupimo įrenginys vienu metu prijungiamas tame pačiame prijungimo taške kaip elektrinė, analogiškai siūlytina patikslinti Elektros energetikos įstatymo 48² straipsnio 10 dalį, taikomą ketinimų protokolams, sudaromiems dėl energijos kaupimo įrenginių prijungimo.</p> <p>SIŪLOMA: Pakeisti 21¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip: „21¹ straipsnis. Gamintojų įsipareigojimai 1. Gamintojas, pasirašęs šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą, tinklų operatoriui privalo pateikti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui gamintojo įsipareigojimo įvykdymą, ne vėliau kaip per 4015 darbo dienų nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos. Nuo ketinimų protokolo pasirašymo momento tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tvarka rezervuoja elektros tinklų pralaidumus, reikalingus sutartam elektros energijos gamybos įrenginiuose pagamintam elektros energijos kiekiui persiųsti ir (ar) sutartai elektros energijos galiai patiekti į elektros tinklus, įskaitant atvejus, kai sutariama dėl prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų. Jeigu gamintojas pasirašo ketinimų protokolą, bet per nustatytą laiką nepateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimo, ketinimų protokolą tinklų operatoriaus nutraukiamas, o gamintojas 6 mėnesius praranda teisę teikti naują prašymą dėl bet kokio ketinimų protokolo pasirašymo. Gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimas privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolą. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, išskyrus dydį, skirtą gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius užtikrinti, apskaičiuojamas dauginant numatytą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, skirtas gamintojo įsipareigojimo įvykdymui pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius užtikrinti, apskaičiuojamas dauginant Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje planuojamos įrengti elektrinės numatomą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 75 eurų už 1 kW. Gamintojas, laimėjęs skatinimo kvotų paskirstymo aukcioną arba jo nelaimėjęs, tačiau Vyriausybės nustatyta tvarka ketinantis toliau tęsti veiklą, ir pratęsęs ketinimų protokolo galiojimo terminą, ne vėliau kaip per 4015 darbo dienų nuo šio pratęsimo dienos privalo pateikti pratęstą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuris privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolą. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Neatsižvelgta dėl siūlymo detalizuoti ketinimų protokolą. Pažymėtina, kad Elektros energetikos įstatymo nuostatos nedetalizuoja, kad draudžiama teikti ketinimų protokolą tik dėl to paties objekto, todėl manytina, kad siūlomo pakeitimo įtvirtinimas būtų perteklinis.</p>
-----	--------------------------------------	--	---

		<p>energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose, išskyrus, kai atlikti suplanuotus darbus vėluojama dėl valstybės veiksmų ir (ar) neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomą leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.</p> <p>Pakeisti 48² straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„10. Statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo, gavęs išankstines energijos kaupimo įrenginio prijungimo sąlygas, parengia ir teikia tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą. Nuo ketinimų protokolo pasirašymo momento tinklų operatorius Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos apraše nustatyta tvarka rezervuoja elektros tinklų pralaidumus, reikalingus sutartam į elektros tinklą generuojamos elektros energijos kiekiui persiūsti ir (ar) sutartai elektros energijos galiai pateikti, įskaitant atvejus, kai sutariama dėl prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimų. Ketinimų protokolą pasirašęs statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų tinklų operatoriui pateikia šio įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuris privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolas ir kurio dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į energijos kaupimo įrenginio leistiną generuoti galios dydį (kW) dauginant iš 50 eurų už 1 kW. Jeigu statyti ar įrengti energijos kaupimo įrenginį planuojantis asmuo pasirašo ketinimų protokolą, bet per nustatytą laiką nepateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimo, tinklų operatorius nutraukia ketinimų protokolą ir šis asmuo 6 mėnesius praranda teisę teikti naują prašymą dėl bet kokio ketinimų protokolo pasirašymo. Norint pratęsti leidimo plėtoti energijos kaupimo pajėgumus galiojimo terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 1 ir 2 punktuose, išskyrus, kai atlikti suplanuotus darbus vėluojama dėl valstybės veiksmų ir (ar) neveikimo ar nenugalimos jėgos aplinkybių, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomą įrengti energijos kaupimo įrenginių leistinos generuoti galios dydį (kW) iš 50 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.“</p>	
41.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	<p>Dėl EEĮ projekto (Dėl 21¹ str. 4 d.).</p> <p>Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio 4 dalyje nurodoma, kad tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikta prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą. Pastebėtina, kad minėtoji nuostata yra itin abstrakti ir nedetalizuoja atvejų,</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Manytina, kad siūlomos nuostatos yra perteklinės. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad ketinimų protokolo negaliojimo atvejai susisteminti įstatymą įgyvendinančiame teisės akte</p>

		<p>kai laikytina, jog gamintojas nutraukė ketinimų protokolą. Pažymėta, kad ne tik prašymo nutraukti ketinimų protokolą pateikimas, tačiau ir kitas gamintojo veikimas ar neveikimas, kuriuo <i>de facto</i> aiškiai išreiškiama gamintojo valia nebevykdyti protokolo, turėtų būti laikoma ketinimų protokolo nutraukimu gamintojo iniciatyva.</p> <p>Siekiant užtikrint tinklų naudotojų lygiateisiškumą bei prijungimo proceso sklandumą bei aiškumą, kai energijos kaupimo įrenginys vienu metu prijungiamas tame pačiame prijungimo taške kaip elektrinė, analogiškai siūlytina tikslinti ir nuostatą dėl ketinimų protokolų, sudaromų dėl energijos kaupimo įrenginių (48² straipsnio 17 dalį).</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>2 straipsnis. 21¹ straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 21¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„21¹ straipsnis. Gamintojų įsipareigojimai</p> <p><...></p> <p>4. Tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikta prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri yra lygi sumai, apskaičiuojamai 0,041 Eur/kW dauginant iš dienomis išreikšto laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą arba atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, jeigu gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka. Šios nuostatos netaikomos, kai ketinimų protokolą pasirašomas siekiant užtikrinti gamintojo įsipareigojimo įvykdymą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius. Laikoma, kad gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, kai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) gamintojas pateikia prašymą dėl ketinimų protokolo nutraukimo; 2) gamintojas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais nesudaro su tinklų operatoriumi prijungimo paslaugos sutarties; 3) gamintojas neapmoka visų faktinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų; 4) gamintojas nesilaiko įsipareigojimo neperleisti ketinimų protokolo kitiems asmenims, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus, kai toks perleidimas yra galimas; 5) kai teisės aktų nustatytais atvejais ketinimų protokolo perleidimas yra galimas, gamintojas nesilaiko įsipareigojimų, susijusių su atnaujinto prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimu; 5) prijungimo paslaugos sutartis netenka galios dėl gamintojo kaltės arba gamintojas nutraukia prijungimo paslaugos sutartį; 6) gamintojas pateikia prašymą tinklų operatoriui keisti veiklą į tokia, 	
--	--	---	--

	<p>dėl kurios ketinimų protokolas nėra sudaromas;</p> <p>7) kitais ketinimų protokole nurodytais atvejais, kai gamintojas neįvykdo ketinimų protokole nurodytų sąlygų, tačiau nepateikia prašymo nutraukti protokolą.</p> <p><...>“</p> <p>Pakeisti 48² straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„17. Jeigu energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nutraukia ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri apskaičiuojama 0,041 euro už 1 kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai asmuo nutraukia ketinimų protokolą, išreikšto dienomis. Laikoma, kad energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nutraukia ketinimų protokolą, kai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo pateikia prašymą dėl ketinimų protokolo nutraukimo; 2) energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais nesudaro su tinklų operatoriumi prijungimo paslaugos sutarties; 3) energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo neapmoka visų faktinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidų; 4) energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nesilaiko įsipareigojimo neperleisti ketinimų protokolo kitiems asmenims, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus, kai toks perleidimas yra galimas; 5) kai teisės aktų nustatytais atvejais ketinimų protokolo perleidimas yra galimas, energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nesilaiko įsipareigojimų, susijusių su atnaujinto prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimu; 5) prijungimo paslaugos sutartis netenka galios dėl energijos kaupimo įrenginį planuojančio įrengti ar statyti asmens kaltės arba energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo nutraukia prijungimo paslaugos sutartį; 6) energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo pateikia prašymą tinklų operatoriui keisti veiklą į tokia, dėl kurios ketinimų protokolas nėra sudaromas; 7) kitais ketinimų protokole nurodytais atvejais, kai energijos kaupimo įrenginį planuojantis įrengti ar statyti asmuo neįvykdo ketinimų protokole nurodytų sąlygų, tačiau nepateikia prašymo nutraukti protokolą. 	
--	---	--

42.	AB „Energijos skirstymo operatorius“	Atsižvelgiant į tai, kad projektu be kita ko siekiama reglamentuoti nuostatas dėl gamintojų įsipareigojimų, kai statoma hibridinė elektrinė, siūlytina taip pat aiškiai patikslinti nuostatas dėl ketinimų protokolo ir leidimų plėtoti elektros energijos pajėgumus galiojimo tuo atveju, kai siekiama suformuoti hibridinę elektrinę, kai dėl vienos ir ją sudarančių elektrinių ketinimų protokolai yra sudarytas ir galioja. Pastebėtina, kad šiuo metu galiojantis reglamentavimas nenumato atvejo/galimybės pratęsti leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus terminą dėl to, jog siekiama suformuoti hibridinę elektrinę. Bendrovės vertinimu, teisinis reglamentavimas turėtų būti toks, kad Taryba turėtų galimybę, prireikus, pratęsti leidimą plėtoti elektros energijos pajėgumus, išduotą elektrinei ar energijos kaupimo įrenginiui, dėl kurių jau sudarytas ir galioja ketinimų protokolai. Bendrovė siūlo apsvarstyti galimybę numatyti, kad tokiu atveju leidimas galėtų būti pratęsiamas ne ilgesniam terminui, nei galimas leidimo naujai statomai ar įrengiamai elektrinei ar energijos kaupimo įrenginiui leidimo galiojimo terminas.	Neatsižvelgta. Leidimų išdavimo sąlygos hibridinėms elektrinėms nustatytos Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse
43.	AB LITGRID	Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 5 straipsnio pakeitimo ir Įstatymo papildymo 22 ¹ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1698 3 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau, kaip lydraštyje – AIEĮ projektas Nr. 4) Operatorius 21 ¹ straipsnio 3 dalį siūlo papildyti dar vienu pasinaudojimo visu gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu pagrindu. 8) gaminantis vartotojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumų galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus šio laikotarpio pratęsimus, nepastato vartotojo dalies įrenginių, kai gaminančio vartotojo planuojamiems įrenginiams prijungti buvo suteiktas aukštesnis šio Įstatymo 31 straipsnio 2¹ dalyje arba šio Įstatymo 39 straipsnio 2¹ dalyje nurodytas elektros tinklo pralaidumų prioritetas; Siekiant išvengti juridinių asmenų, kurie yra gaminantys vartotojai, piktnaudžiavimu prioritetu, Operatorius mano, kad yra tikslinga papildyti šiuo pasinaudojimo visu gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu pagrindu. Priešingu atveju juridiniai asmenys, kurie yra gaminantys vartotojai, gali „prisidengti“ vartotojo dalimi, per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumų galiojimo laikotarpį nepastatęs vartotojo dalies įrenginių, o tik elektrinę.	Neatsižvelgta. Vadovaujantis Elektros Energetikos įstatymo 22 straipsnio 8 dalimi, gaminantis vartotojas nepasirašo ketinimų protokolo ir nepateikia prievolių įvykdymo užtikrinimo. Pažymėtina, kad gaminantiems vartotojams leidimas plėtoti ir leidimas gaminti elektros energija nėra reikalingi.
44.	AB LITGRID	Dėl AIEĮ projekto Nr. 4. Operatorius 21 ¹ straipsnio 4 dalį siūlo papildyti dar vienu pasinaudojimo gamintojo pateikta prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi pagrindu. 4. Tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikta prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri yra lygi sumai, apskaičiuojamai 0,041 Eur/kW dauginant iš dienomis išreikšto laikotarpio nuo prievolių įvykdymo	Neatsižvelgta. EEĮ projekto 21 ¹ straipsnio 4 dalyje nustatytos sąlygos dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo pasinaudojimo susimąžinus leistiną generuoti galią.

		<p>užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, sumažina ketinimo protokole ir leidime plėtoti energijos gamybos pajėgumus elektrinės prijungimo taške leistiną generuoti galią arba atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, jeigu jeigu gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 10 dalyje nustatyta tvarka tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri yra lygi sumai, apskaičiuojamai 0,041 Eur/kW dauginant iš dienomis išreikšto laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą arba atsisako leidimo plėtoti elektros energijos gamybos. Šios nuostatos netaikomos, kai ketinimų protokolą pasirašomas siekiant užtikrinti gamintojo įsipareigojimo įvykdymą pagal Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 ir (ar) 22¹ straipsnius.</p> <p>Siekiant išvengti gamintojų piktnaudžiavimo rezervuojant didesnes, o vėliau nepastatant elektrinių ketinimo protokole rezervuoti leistinai generuoti galiai, Operatorius mano, kad yra tikslinga papildyti dar vienu pasinaudojimo gamintojo pateikta prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi pagrindu.</p>	
45.	Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija	<p>Nepritariama AIEĮ projekto Nr. 1 10 straipsnio 5 dalimi keičiamo Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 19 dalies pakeitimui.</p> <p>Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 19 dalyje įtvirtintas įpareigojimas vėjo jėgainių parko vystytojams mokėti kompensacijas, skirtas daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti, ir numatytas kompensacinis mechanizmas Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme turi išlikti atsižvelgiant į nacionalinio saugumo interesus.</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 1 siūloma minėto kompensacinio mechanizmo atsisakyti, argumentuojant, jog tikslas sudaryti patrauklesnes sąlygas vėjo elektrinių plėtrai Lietuvos teritorijoje, atleidžiant vėjo elektrinių plėtotojus nuo prievolės mokėti kompensacijas, skiriamas nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu galiojančio reglamentavimo tikslas netrukdyti vėjo elektrinių statyboms, jeigu tik planuojamų statyti vėjo elektrinių kelių trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones. Taip yra užtikrinama vertybių pusiausvyra, t. y. tiek nacionalinio saugumo interesai, tiek atsinaujinančių energetikos išteklių vystymas. Papildomos priemonės, nurodytos galiojančiame reglamentavime, ir yra būtent kompensacinės priemonės, skiriamos nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti. Kitų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>AIEĮ projekte Nr. 1 siūloma atsisakyti prievolės sudaryti sutartį dėl kompensacijos mokėjimo tuo atveju, kai būtinos papildomos priemonės vėjo elektrinių keliams trukdžiams išvengti, tačiau įpareigoti vėjo elektrinių vystytojus sudaryti galimybę jas įrengti Lietuvos kariuomenei ar kitoms už nacionalinį saugumą atsakingoms institucijoms.</p>

		<p>papildomų ar alternatyvių priemonių, kuriomis būtų užtikrintas nacionalinis saugumas, AIEĮ projektu Nr. 1 nesiūloma.</p> <p>Svarbu paminėti, kad Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo (toliau – KASOKTĮ) 12 straipsnyje yra nustatyti Lietuvos kariuomenės uždaviniai taikos metu, iš kurių: a) <u>saugoti valstybės teritoriją (įskaitant oro erdvės ir teritorinės jūros stebėjimą, kontrolę ir gynybą) ir karines teritorijas, taip pat bendradarbiaujant su kitomis valstybės institucijomis stebėti ir kontroliuoti išskirtinę ekonominę zoną bei kontinentinį šelfą</u> (KASOKTĮ 12 str. 1 d. 1 p.); b) <u>įstatymų nustatytais atvejais ir sąlygomis organizuoti, koordinuoti žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo darbus, jiems vadovauti ir juos vykdyti, teikti pagalbą kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms</u> (KASOKTĮ 12 str. 1 d. 3 p.), todėl vėjo jėgainių parkų vystymas numatytoje teritorijoje Baltijos jūroje turės tiesioginės įtakos Lietuvos kariuomenei skirtų uždavinių vykdymui – apribos TJ, IEZ, kontinentinio šelfo stebėjimą ir galimybę užtikrinti kontrolę bei vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo bei teršimo incidentų likvidavimo darbus.</p> <p>Vėjo jėgainių parkai Baltijos jūroje (ypač planuojamas vėjo jėgainių parkas Nr. 1, esantis arčiau TJ) pateks į Lietuvos kariuomenės Karinių jūrų pajėgų naudojamų radarų ir kitų jutiklių veikimo zoną, todėl turės neigiamą poveikį ir įtaką nacionalinio atpažinto jūros paveikslo kūrimui ir Lietuvos Respublikos jūros rajono apsaugos sistemos funkcionavimui. Atsižvelgiant į tai bei siekiant tinkamai vykdyti Lietuvos kariuomenei pavestas funkcijas, užtikrinti tinkamą Lietuvos kariuomenės pajėgų naudojamų radarų ir kitų jutiklių veiklą, tinkamą vėjo jėgainių parkų veiklą jūroje, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme turi būti numatytos kompensacinės priemonės, skiriamos nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti.</p> <p>Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Krašto apsaugos ministerija kartu su Lietuvos kariuomene siūlo sudaryti darbo grupę (ekspertų lygiu), kuri pasiūlytų kitą kompensacinį mechanizmą, padėsiantį užtikrinti nacionalinio saugumo funkcijų atlikimą.</p>	
46.	Lietuvos Respublikos prezidento kanceliarija	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1.</p> <p><u>Dėl reguliavimo imperatyvumo.</u> Kaip jau minėta, grynojo atsiskaitymo būdas naujiems nebutiniams gaminantiems vartotojams būtų pradėtas privalomai taikyti iš karto po įstatymo priėmimo. Atitinkamai tai sukuria tam tikras aukščiau įvardintas problemas ir rizikas. Jų visų būtų galima išvengti, jei grynojo atsiskaitymo būdas nebutiniams gaminantiems vartotojams (o taip pat galimai ir butiniams gaminantiems vartotojams) būtų įteisintas ir siūlomas kaip papildoma savanoriškai pasirenkama alternatyva dabar galiojančiam dvipusės apskaitos modeliui (angl. „net</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Nustatytas vėlesnis nuostatų įsigaliojimo laikotarpis.</p> <p>Pažymėtina, kad grynojo atsiskaitymo metodas jau buvo diskutuotas įvairiose neformaliose grupėse, kuriose dalyvavo skirtingų grupių atstovai. Manytina, kad pagal gautas pastabas patikslintas reguliavimas atliepia skirtingų grupių interesus.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad naujas reguliavimas bus</p>

		<p>metering“), kai saugoma energija apskaitoma kilovatvalandėmis. Toks reguliavimas, grįstas savanorišku pasirinkimu, leistų gaminantiems vartotojams palaipsniui susipažinti su alternatyviu papildomu pagamintos elektros apskaitymo būdu ir įvertinti jo teikiamas praktines naudas.</p> <p>Buitiniai ir nebutiniai gaminantys vartotojai yra reikšminga Lietuvos energetikos ekosistemos dalis, prisidedanti prie vietinės elektros gamybos didinimo, generacijos decentralizacijos ir tinklo vystymo, vartotojų savarankiškumo. Dėl pakankamai palankaus ligšiolinio reguliavimo, teikiamos valstybės paramos ir rinkos sąlygų gaminančių vartotojų skaičius pastaraisiais metais augo eksponentiškai. Todėl, mūsų vertinimu, kad nebūtų pakenkta šiai dinamikai, nauji reguliaciniai pokyčiai turėtų būti daromi tik gerai pasiruošus – išdiskutavus ir įvertinus jų pasekmes (nauda turi būti ženkliai didesnė už galimą žalą), taikymo apimtį, pereinamuosius laikotarpius ir kitus svarbius aspektus.</p>	<p>taikomas tik naujiems nebutiniams gaminantiems vartotojams. Taip pat šiuo metodu galės naudotis ir kiti subjektai, šiuo metu nedalyvaujantys gaminančio vartotojo schemoje, pvz., aktyvūs vartotojai.</p> <p>Siekiant, jog nebutiniai gaminantys vartotojai reaguotų į rinkos kainų dinamiką ir vartotų elektros energiją, tuo laiku, kai ji rinkoje yra pigesnė, tuo pačiu mažinant elektros paklausą piko metu.</p>
48.	UAB „Ignitis“	<p>AIEĮ Projekto Nr. 1 8 str. „Įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu“: Atkreiptinas dėmesys, jog AIEĮ projekto nr. 1 20⁴ straipsnio 1 dalyje įtvirtinama Grynojo atsiskaitymo vykdymo sąlygos.</p> <p>Pirmiausia, atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu galiojančios redakcijos AIEĮ 20¹ straipsnio 9¹ punkte numatyta, kad <i>“gaminantiems vartotojams [...] atsakomybė už pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą netaikoma. Už tokio gaminančio vartotojo pagamintos elektros energijos sukeltą disbalansą finansiškai atsako tiekėjas, su kuriuo gaminantis vartotojas yra sudaręs elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo-pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį.”</i></p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad įstatyme imperatyviai įtvirtinama, kad gaminantis vartotojas neatsako už sukeltą disbalansą, nepaisant to jis pasirenka Grynojo atsiskaitymo būdą ar ne. Siūlytina AIEĮ Projekto Nr. 1 8 straipsniu siūlomą 20⁴ straipsnio 1 dalį suderinti su AIEĮ 20¹ straipsnio 9¹ punktu, nepaliekant prievolės susitarti su elektros energijos tiekėju dėl disbalanso.</p> <p>Antra, atkreiptinas dėmesys, jog skirtingai nei AIEĮ 20¹ str. 2 d, kuris reglamentuoja dabartinę elektros energijos patiekimo į tinklą ir kaupimo tinkle schemą, apskaitos laikotarpis Grynojo atsiskaitymo apimtyje nėra aktualus ir turėtų būti sutartinių santykių dalykas. Skirtingai nei elektros energijos kaupimo schemoje šiuo atveju vartotojas kaupia ne patiektos į tinklą elektros energijos kiekį išreiškiamą kWh, o kaupia savo virtualiojo sąskaitoje lėšų sumą, apskaičiuojamą asmens pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš su asmeniu sutartos elektros energijos kainos arba valandinės kainos elektros energijos biržoje</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Neatsižvelgta dėl siūlymo netaikyti grynojo atsiskaitymo apskaitos laikotarpio dvejus metus. Pažymėtina, kad valstybės politika orientuota į elektros energijos kainų mažinimą, elektros energijos gamybą ir vartojimą savo reikmėms ir ūkio poreikiams. Tam skatinti yra skiriama parama investicijoms į energijos iš AEI gamybos įrenginius. Todėl siekiant užtikrinti jog pagaminta elektros energija bus nukreipta į elektros energijos kainų mažinimą, manytina, kad svarbu nustatyti apskaitos laikotarpį, kuris užtikrintų tam tikrą naudą mažinant elektros energijos kainas.</p>

		<p>Lietuvos zonoje. Taigi, atitinkamai kaupiamas lėšų kiekis yra išreiškiamas valiuta (EUR), o ne kWh. Tai reiškia, jog vartotojui nėra tikslinga taikyti įstatymuose įtvirtintą atitinkamą apskaitos laikotarpį siekiant užtikrinti jo interesus panaudoti sukauptą elektros energijos kiekį (kWh). Skirtingai nei kaupiamų kWh atveju, nepriklausomi elektros energijos tiekėjai bus suinteresuoti leisti vartotojams naudotis virtualia sąskaita ir joje kaupti lėšas kuo ilgesnį periodą, nes lėšų kaupimas virtualioje sąskaitoje skirtingai nei elektros energijos kaupimas kWh neiškraipo elektros energijos rinkos ir atitinka realias ir dinamiškas rinkos sąlygas. Taip pat ir vartotojui būtų sudaryta galimybė atgauti virtualioje sąskaitoje sukauptą lėšų sumą ne tik pasibaigus apskaitos laikotarpiui ar keičiant nepriklausomą elektros energijos tiekėją, bet ir tais atvejais kai Grynojo atsiskaitymo sutartis yra nutraukiama dėl pasikeitusio vartotojo statuso, pavyzdžiui, netenkama gaminančio vartotojo ar AIEB/PEB ar aktyvaus vartotojo statuso dėl atitinkamų priežasčių. Galimos situacijos, kuriose vartotojas nekeis nepriklausomo tiekėjo, t.y. nebus nutraukiama elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartis, tačiau pasikeis vartotojo statusas, todėl tokiu atveju neturėtų būti sudaromos kliūtys vartotojui pasinaudoti 20⁴ str. 1 d. 6 p. numatyta galimybe atgauti sukauptą lėšų sumą.</p> <p>Antra, atkreipiame dėmesį, jog šiuo metu siūlomas Grynojo atsiskaitymo veikimo modelis yra pritaikomas juridiniams asmenims, kai tuo tarpu Grynasis atsiskaitymas gali būti taikomas ir subjektams, kurie yra fiziniai asmenys (pvz., aktyvieji vartotojai). Siekiant pritaikyti Grynojo atsiskaitymo principus ir fiziniams asmenims, reikia įsivertinti, jog PVM skaičiavimas tarp buitinių ir nebuitinių vartotojų skiriasi. Buitinių vartotojų atveju tarifas yra skaičiuojamas jau su įtrauktu PVM, o nebuitinių vartotojų atveju PVM yra pridedamas tik galutinei sumai.</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>Pakeisti AIEĮ Projekto Nr. 1 8 str. „Įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu“:</p> <p>ir išdėstyti ją taip:</p> <p>„20⁴ str. 1 d.</p> <p>1. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 2 dalyje, su pasirinktu nepriklausomu elektros energijos tiekėju sudaro sutartį dėl grynojo atsiskaitymo ir susitaria dėl asmens atsakomybės už disbalanso perdavimą nepriklausomam elektros energijos tiekėjui. Grynasis atsiskaitymas vykdomas laikantis šių sąlygų:</p> <p>1) nepriklausomas elektros energijos tiekėjas nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kovo 31 dienos 2 metus (toliau – apskaitos laikotarpis) virtualioje asmens sąskaitoje kaupia lėšų sumą, apskaičiuojamą asmens pagamintos ir į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš su asmeniu sutartos elektros energijos kainos arba valandinės kainos elektros energijos biržoje Lietuvos zonoje;</p>	
--	--	---	--

		<p>2) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma didinama suma, kurią asmuo sumoka nepriklausomam elektros energijos tiekėjui pagal šios dalies 5 punkte nurodytą sąskaitą;</p> <p>3) virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma mažinama suma, kuri apskaičiuojama nepriklausomo elektros energijos tiekėjo asmeniui patiektos elektros energijos kiekį padauginus iš asmens ir nepriklausomo elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos elektros energijos kainos be pridėtinės vertės mokesčio ir (arba) sumos už kitas susijusias paslaugas.</p> <p>4) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, apskaičiuota vadovaujantis šios dalies 3 punktu, yra didesnė arba lygi nuliui, nepriklausomas elektros energijos tiekėjas asmeniui pateikia sąskaitos balansą;</p> <p>5) jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui virtualioje asmens sąskaitoje sukaupta lėšų suma, apskaičiuota vadovaujantis šios dalies 3 punktu, yra mažesnė už nulį, nepriklausomas elektros energijos tiekėjas išrašo sąskaitą už suvartotą elektros energijos kiekį, padaugintą iš asmens ir elektros energijos tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyje nustatytos kainos su pridėtinės vertės mokesčiu;</p> <p>6) pasibaigus sutarčiai dėl grynojo atsiskaitymo, apskaitos laikotarpiui ar keičiant nepriklausomą elektros energijos tiekėją, asmuo gali atgauti virtualioje asmens sąskaitoje sukaupią lėšų sumą, kai ji yra didesnė už nulį. Tokiu atveju nepriklausomas elektros energijos tiekėjas asmens sąskaitoje sukaupias lėšas asmeniui išmoka per 10 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo dėl lėšų išmokėjimo nepriklausomam elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Ši lėšų suma laikoma asmens pajamomis, nuo kurių turi būti vykdomi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu.“</p>	
49.	UAB „Ignitis“	<p>AIEĮ Projekto Nr. 1 8 str. „Įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu“: AIEĮ Projekto Nr. 1 8 str., kuriuo bus papildomas Įstatymas 20⁴ straipsniu, pastarojo straipsnio 2 d. apibrėžiamas subjektų ratas, kuriems taikomas Grynas atsiskaitymas. Naujojo straipsnio dalis išskiria subjektus į:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Nebuitinius gaminančius vartotojus, ar siekiančius jais tapti; 2) Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, ar siekiančius jomis tapti; 3) Piliečių energetikos bendrijas, ar siekiančius jomis tapti; 4) Aktyvius vartotojus bei siekiančius jais tapti bei. 5) Kitus asmenis. <p>Pažymime, jog sąvoka nebutinis gaminantis vartotojas nėra įtvirtinta nei AIEĮ nei kituose elektros energetikos sektorių reguliuojančiuose teisės aktuose, dėl ko kyla praktinių neaiškumų, kaip bus taikomos grynojo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Neatsižvelgta dėl nebutinių gaminančių vartotojų sąvokos, Žr. argumentus į 62 ir 63 pastabas.</p>

		<p>atsiskaitymo taisyklės, siūlomos AIEĮ 20⁴ straipsnio 1 dalyje, nebuitiniams gaminantiems vartotojams. Sąvoka – nebuitinis elektros energijos vartotojas, yra apibrėžta 2010 m. vasario 11 d. Lietuvos respublikos energetikos ministro įsakyme Nr. 1-38 dėl elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo 7 punkte: „Nebuitinis elektros energijos vartotojas – fizinis arba juridinis asmuo – (toliau – nebuitinis vartotojas) perka elektros energiją ūkinei komercinei ar profesinei veiklai vykdyti arba kitais su asmeniniais, šeimos ar namų ūkio poreikiais nesusijusiais tikslais.” Taigi nebuitinio vartotojo sąvoka yra apibrėžta poįstatyminiame akte, tačiau nebuitinio gamintojo vartotojo sąvokos nenumato taip pat ir jokie poįstatyminiai teisės aktai. Atitinkamai siekiant išlaikyti aiškumą kuriai vartotojų grupei yra privalomai taikomos 20⁴ str. 2 d. nuostatos ir kaip turėtų būti tiksliai suprantami nebuitiniai gamintojai vartotojai siūlytume šią sąvoką įtvirtinti įstatyme. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad poįstatyminiame teisės akte vartojama sąvoka „nebuitinis elektros energijos vartotojas“ apima tiek fizinius, tiek ir juridinius asmenis, taigi, subjekto teisinis statusas nėra skiriamasis bruožas. Norint atskirti ar tai yra nebuitinis gamintojas vartotojas, svarbu nustatyti kokios veiklos elektros energija yra gaminama.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, jog šiuo metu kol kas rinkoje nėra gamintojų vartotojų, kurie nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo vėjo elektrinę ar jos dalį vėjo elektrinių parke, todėl siekiant, jog tokie vartotojai rinkoje pradėtų formuotis ir galėtų investuoti į vėjo elektrines esančias tiek prie perdavimo, tiek prie skirstymo tinklų, siūlome numatyti, jog šiems gaminiams vartotojams taip pat turėtų būti taikoma Grynojo atsiskaitymo apskaita. Svarbu pažymėti, jog vėjo elektrinės gamina kur kas didesnius elektros energijos kiekius negu saulės elektrinės, todėl siekiant paskatinti tvarų gamintojų vartotojų investavimą ir į šias elektrines, tai reikėtų daryti taip pat ir per Grynojo atsiskaitymo modelį, skatinantį tokius vartotojus būti aktyviais rinkos dalyviais. Svarbu paminėti, jog vėjo elektrinės paprastai nėra statomos elektros energijos vartojimo vietoje, todėl neveikia tokie saulės energetikai taikomi principai, kaip elektros energijos suvartojimas vietoje (angl. <i>self-consumption</i>), tik perteklinę elektros energijos atiduodant į tinklą. Kadangi vėjo elektrinių atveju, gaminami dideli kiekiai elektros energijos gali būti atiduodami tik iškart į perdavimo ar skirstymo tinklą, didelio kiekio kWh kaupimas tinkle gali būti ydingas visai elektros energetikos sistemai, įskaitant kitusrinkos dalyvius. Be to, siekiant įgyvendinti AIEĮ projekto Nr. 1 1 str. koreguojamus AIEĮ uždavinius, kurie numato ambicingus Lietuvos tikslus atsinaujinančių energijos išteklių plėtroje svarbu yra sudaryti galimybes vartotojams investuoti į vėjo energetiką Lietuvoje. Šios apskaitos</p>	
--	--	---	--

		<p>pritaikymas į vėjo elektrines investuojantiems vartotojams paskatintų naujų produktų kūrimąsi Lietuvoje, nes tai būtų tvarus modelis, kuris nesukeltų papildomų rizikų elektros energijos rinkos dalyviams, o tuo pačiu ir naujų vėjo pajėgumų vystymą. Taigi vėjo energetika turi didelį potencialą auginti gaminančių vartotojų skaičių, tačiau tai turėtų būti daroma tvariu ir rinkos principais grįstu modeliu siekiant išvengti galimos problematikos ateityje.</p> <p>Dėl AIEB bei PEB atkreiptinas dėmesys, jog Grynojo atsiskaitymo pasirinkimo galimybė turėtų būti suteikta ne tik AIEB ir PEB kaip vienam juridiniam subjektui (vienam vartotojui), o kartu ir AIEB/PEB veikloje dalyvaujantiems vartotojams atskirai. Atitinkamai, tiek AIEB, tiek PEB vienas iš tikslų gali būti – ekonominės naudos teikimas savo dalyviams, todėl AIEB ir PEB dalyviams turi būti galimybė taikyti Grynąjį atsiskaitymą. AIEB/PEB veiklą vykdyti jungiasi teisės aktuose numatytų kategorijų subjektai, kurie gali būti (ir dažnu atveju bus) skirtingose vartojimo vietose ir veikti kaip atskiri vartotojai elektros energijos vartojimo kontekste. AIEB/PEB vykdomas gamybos veiklą dažnu atveju neturės jokio elektros energijos suvartojimo kaip pats subjektas, t.y. gali veikti tik kaip subjektas gaminantis elektros energiją ir ją parduodantis ir (ar) tiekiantis AIEB/PEB dalyviams ir (ar) kitiems rinkos dalyviams. Tokie AIEB/PEB modeliai yra dažni kalbant apie energetines bendrijas turinčias įrenginius ne vartojimo vietoje, pvz., vėjo elektrines, didelius saulės parkus, ir turinčias didelį skaičių vartotojų ne gamybos vietoje, kurie veikia kaip energetinės bendrijos dalis. Todėl šiuo atveju AIEB/PEB veiklą vykdyti susibūrę subjektai turėtų turėti galimybę pritaikyti Grynojo atsiskaitymo apskaitą kaip atskiri elektros energijos vartotojai, numatant, jog jie kaip AIEB/PEB veikloje dalyvaujantys subjektai turi atitinkamą teisę į elektros energijos gamybos įrenginio pagamintą elektros energijos kiekį, kuris analogiškai pagal 20⁴ str. 1 d. gali būti jam apskaitomas taikant Grynojo atsiskaitymo apskaitą. Kitu atveju, AIEB/PEB dalyviams kaip atskiriems subjektams nebus galima taikyti Grynojo atsiskaitymo apskaitos jų vartojimo sąskaitoms. O šios apskaitos įtvirtinimas tik AIEB/PEB kaip subjektui taip pat neduos siekiamos naudos. Todėl siūlome 20⁴ straipsnio 2 dalį išplėsti papildant AIEB/PEB dalyviais, nariais ir dalininkais.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, jog kitiems nurodytiems subjektams, išskyrus nebutinius gaminančius vartotojus, šis Grynojo atsiskaitymo būdas turėtų būti suprantamas kaip pasirenkamas, nes numatytų kategorijų subjektai gali veikti labai skirtingais ir įvairiais veikimo modeliais, pavyzdžiui, AIEB/PEB gali veikti ir kaip elektros energijos gamintojas arba kaip elektros energijos teikėjas, telkėjas ar vykdyti kitą jam įstatymuose leidžiamą veiklą, todėl Grynasis atsiskaitymas turėtų būti suprantamas kaip viena iš pasirinkimo galimybių AIEB/PEB bei jų dalyviams, o ne kaip</p>	
--	--	---	--

		<p>privalomas apskaitos būdas, nes tai prieštarautų AIEB/PEB įstatymuose įtvirtintiems galimiems veikimo modeliams ir taip apribotų šių subjektų teises vykdyti kitokią įstatymais leidžiamą veiklą energetikos sektoriuje, o taip pat prieštarautų įstatyminiam AIEB/PEB veiklų reguliavimui, todėl siūlome patikslinti siūlomo įstatymo formuluotę, jog kiti subjektai gali rinktis šią apskaitą, tačiau ji nėra jiems privaloma, nes šių subjektų veiklos spektras yra kur kas platesnis nei gaminančių vartotojų, todėl šie subjektai atitinkamai pagal pasirinktą veikimo modelį ar vykdomos veiklos tipą galėtų rinktis arba ne Grynojo atsiskaitymo galimybę.</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>Pakeisti AIEĮ Projekto Nr. 1 8 str. „Įstatymo papildymas 20⁴ straipsniu“:</p> <p>ir išdėstyti ją taip:</p> <p>„Grynasis atsiskaitymas taikomas atsinaujinančius išteklius naudojančiose elektrinėse pagamintam ir savo reikmėms ir ūkio poreikiams suvartotam elektros energijos kiekiui apskaityti, kai šias elektrines ar jų dalį nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo nebuitinis gaminantis vartotojas – gaminantis vartotojas, kuris gamina elektros energiją ūkinei komercinei ar profesinei veiklai vykdyti arba kitais su asmeniniais, šeimos ar namų ūkio poreikiais nesusijusiais tikslais (toliau – Nebuitinis gaminantis vartotojas), ar asmuo, siekiantis juo tapti, gaminantis vartotojas, ar asmuo siekiantis juo tapti, kuris nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo vėjo elektrinę ar jos dalį. Grynąjį atsiskaitymą gali taikyti atsinaujinančių išteklių energijos bendrija ar asmuo, siekianti ja tapti (išskyrus atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, nurodytas Elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio 21 dalies 1 punkte), taip pat atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalyvis, piliečių energetikos bendrija ar asmuo, siekiantis ja tapti, taip pat piliečių energetikos bendrijos dalyvis, narys ar dalininkas, aktyvus vartotojas ar asmuo, siekiantis juo tapti, ir kitas asmuo, elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis ir vartojantis savo reikmėms ir ūkio poreikiams</p>	
50.	UAB „Ignitis Renewable“	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 2 (15 straipsnis. 22 str. 22 d.).</p> <p>1. Prašome patikslinti ir paaiškinti, kokio turinio susitarimą (ir iš kur kildinamas jo sudarymo reikalingumas) turės sudaryti viešpataujančiųjų daiktų savininkai, tuo atveju, jeigu nustatomų servitutų teritorijos nepersidengtų. Pažymėtina, kad vadovaujantis CK 4.127 straipsniu (Servituto nustatymo apribojimai), nustatyti tarnaujančiajam daiktui naują servitutą leidžiama, jeigu tuo nebus pažeidžiamas pirmiau nustatytas servitutas. ir kiekvienas viešpataujančio daikto savininkas turėtų tvarkyti, naudotis ir prižiūrėti tarnaujantįjį daiktą savo servituto teritorijos ribose vadovaujantis CK 4.114 straipsniu (Servituto turėtojo pareiga tinkamai</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>AIEĮ projektuose Nr. 1 ir Nr. 2 siūloma bendrinė formuluotė, nedetalizuojant kurios sąlygos taikomos apsaugos zonos ribose, o kurios servituto teritorijoje.</p>

		<p>išlaikyti tarnaujantįjį daiktą). Siūlytina taikyti reikalavimą dėl susitarimo sudarymo tik tuo atveju, jeigu servitutų teritorijos persidengtų. Pažymėtina, kad servitutų teritorijų persidengimas apsunkina kiekvieno servituto turėtojo teisių įgyvendinimą.</p> <p>2. Taip pat prašome paaiškinti, kokioms Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo sąlygoms neturės prieštarauti savininkų susitarimas. Pažymėtina, kad Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nustatytos sąlygos yra taikomos tik apsaugos zonos ribose, o ne visoje servituto teritorijoje (jeigu ji yra didesnė negu apsaugos zona), tuo tarpu pasiūlyme suformuluota, kad savininkų susitarimas neturi prieštarauti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymui visoje servituto teritorijoje. Tokiu atveju apsaugos zonoje taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, turėtų būti taikomos visoje servituto teritorijoje, o ne tik apsaugos zonos ribose. Atsižvelgiant į tai, siūlytina nurodyti, kad susitarimo sąlygos neturėtų prieštarauti Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymui tik apsaugos zonos ribose.</p>	
51.	UAB „Ignitis Renewable“	<p>Dėl AIEI projekto Nr. 1 (6 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas, papildymas Papildyti 20¹ straipsnį 8¹ ir 8² dalimis).</p> <p>Vadovaujantis Elektros energetikos įstatyme įtvirtintomis nuostatomis, gaminančiam vartotojui elektros energijos gamybos įrenginys gali priklausyti nuosavybės teise ar būti valdomas kitais teisiniais pagrindais (2 straipsnio 30 dalis), kas suponuoja, kad valdoma ar perleidžiama yra ne galia, o pati elektrinė (jos dalis). Kaip ir buvo minėta aukščiau, gaminančiam vartotojui gali būti suteikta valdymo teisė į elektrinę, ji nebūtinai turi jam priklausyti nuosavybės teise, todėl siūloma neapsiriboti pirkimo-pardavimo sutarties sudarymu, tačiau numatyti, kad gali būti sudaroma ir valdymo sutartis (pvz. nuomos). Be kita ko pagrindinės sutarties (pvz. nuomos ar pirkimo-pardavimo sutarties) sudarymas gali būti sąlygotas sudarant ne tik rezervavimo sutartį, bet ir preliminarąją sutartį, pagal kurią sumokamas rezervavimo mokestis (kaip dažnai ir daroma praktikoje). Sutartis yra dviejų ar daugiau asmenų susitarimas sukurti, pakeisti ar nutraukti civilinius teisinius santykius, kai vienas ar keli asmenys įsipareigoja kitam asmeniui ar asmenims atlikti tam tikrus veiksmus (ar susilaikyti nuo tam tikrų veiksmų atlikimo), o pastarieji įgyja reikalavimo teisę. Sutarties sudarymas pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą sutarties standartinę formą be kita ko prieštarautų CK 6.156 straipsnyje nustatytam sutarties laisvės principui, kuriuo vadovaudamasi sutarties šalys turi teisę laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, todėl siūlytina palikti sutarties šalims teisę pačioms susitarti dėl sutarties sąlygų, t. y. ne pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą sutarties</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Neatsižvelgta dėl siūlymo netaikyti kompensacijos. Atkreiptinas dėmesys, kad gaminantis vartotojas gauna paramą nutolusiai elektrinei įsigyti, tuo pačiu įsipareigodamas ją padaryti per nustatytą terminą. Energetikos ministerijos žiniomis, pasitaiko atveju, kuomet gaminantis vartotojui ne nuo jo priklausančių aplinkybių nepaskiriama jo rezervuotos elektrinės dalis, todėl gaminantis vartotojas turi ieškoti kito vystytojo rizikuodamas prarasti gautą paramą.</p>

		<p>standartinę formą, ir atitinkamai atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, pakoreguoti ir papildyti nuostatas dėl rezervavimo mokesčio.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad projekto aiškinamajame rašte nepateikti jokie argumentai dėl 4 punkte nurodyto kompensacijos dydžio, todėl neaišku, ar numatytas trigubo rezervavimo mokesčio dydžio kompensacijos dydis yra pagrįstas. Pirma, su gaminančiu vartotoju sutartis gali būti nutraukiama nebūtinai dėl kontrahento kaltės, o pvz. dėl valstybės veiksmų, force majeure aplinkybių, kas negalėjo būti numatyta, tokiu atveju asmenys gali būti visiškai ar iš dalies atleidžiami nuo civilinės atsakomybės. Antra, kompensacija turi būti nukreipta į gaminančio vartotojo patirtų nuostolių atlyginimą ir negali būti jo pasipelnymo šaltinis bei negali leisti jam piktnaudžiauti savo teise bei nepagrįstai praturtėti kitos šalies sąskaita. Gaminantis vartotojas pasirašydamas sutartį sumoka rezervavimo mokestį ir jokių papildomų veiksmų ar mokėjimų iki pagrindinės sutarties pasirašymo iš jo nėra nereikalaujama, todėl pagrindinės sutarties nepasirašymo atveju ne dėl jo kaltės siūlytina grąžinti jam rezervavimo mokestį. Tuo atveju, jeigu gaminantis vartotojas patirs ir įrodys tiesioginius nuostolius, jie gali būti atlyginami bendrais pagrindais (pvz. CK 6.263 str.).</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>3) su gaminančiu vartotoju sudaryti elektrinės (jos dalies) galios rezervavimo, preliminarįją, elektrinės (jos dalies) nuomos ir (ar) pirkimo–pardavimo sutartis pagal Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos patvirtintą elektrinės galios rezervavimo ir (ar) pirkimo–pardavimo sutarties standartinę formą ir nustatyti ne didesnę kaip 10 procentų nuo elektrinės įrengtosios galios elektrinės (jos dalies) nuomos mokesčio už visą nuomos sutarties laikotarpį rezervavimo ir (ar) ne didesnę kaip 10 procentų nuo pirkimo–pardavimo sutartyje nurodytos vertės rezervavimo mokestį;</p> <p>4) sutarties su gaminančiu vartotoju nevykdymo atveju, kai nėra perleidžiama sutartyje nustatyta elektrinės (jos dalis) galia ne dėl gaminančio vartotojo kaltės, gaminančiam vartotojui išmokėti kompensaciją, apskaičiuojamą grąžinamas rezervavimo mokestis į padauginus iš trijų.</p>	
52.	UAB „Ignitis Renewable“	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (9 straipsnis. 22¹ straipsnio pakeitimas).</p> <p>Bendrovė pažymi, kad komentaruose Nr. 5–11, 13 ir 14 pateikti klausimai ir pastabos yra aktualios ir AIEĮ projektu Nr. 1 keičiamo 22¹ straipsnio atitinkamoms dalims, todėl prašome juos įvertinti.</p>	Atsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies (žr. derinimo lentelės eilutę aukščiau ir aiškinamąjį raštą)

53.	UAB „Ignitis Renewable“	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (10 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas).</p> <p>Miškų ūkio ir vandens ūkio paskirties žemės sklypuose bet kokie Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – AIEĮ) 49 straipsnio 9 dalyje nurodyti pastatai ir teritorijos nėra galimos, išskyrus atvejus, kai šie sklypai patenka į teritorijas, kurios teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos kaip rekreacinės. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė siūlo, kad prieštaravimus galėtų pateikti tik tų miško ūkio ir vandens ūkio paskirties sklypų savininkai, kuriems gali būti ribojamas rekreacinių teritorijų įrengimas.</p> <p>SIŪLOMA:</p> <p>17. Jeigu, atlikus šio straipsnio 14, 15 ir 16 dalyse numatytas informavimo procedūras, gaunamas rašytinis prieštaravimas dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, vėjo elektrinės statyba negalima, išskyrus atvejus, kai asmuo, suinteresuotas elektros energijos gamybos vykdymu didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinėje, ir asmuo, pateikęs prieštaravimą, sudaro šio straipsnio 14 ir (ar) 15 dalyse nurodytus susitarimus raštu. Negavus prieštaravimo raštu per nustatytą terminą, laikoma, kad žemės sklypų ir (ar) statinių, esančių šio straipsnio 9 dalyje nurodytu atstumu, savininkai planuojamai didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybai neprieštarauja. Miškų ūkio ir vandens ūkio paskirties žemės sklypų savininkai pagal šio straipsnio 14, 15 ir 16 dalyse numatytas informavimo procedūras informuojami, tačiau teikti prieštaravimus dėl didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybų gali tik tuo atveju, jeigu jų sklypai patenka į rekreacines teritorijas, nustatytas specialiojo teritorijų planavimo dokumentuose.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>AIEĮ projektu Nr. 1 keičiamame AIEĮ 49 straipsnyje siūloma atsisakyti nuostatos, kad miškų ūkio paskirties žemės sklypų savininkai nėra informuojami ir negali teikti prieštaravimų dėl planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybos, siekiant užtikrinti, kad nepaisant žemės paskirties visi žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos 4 stiebų aukščio ribose, savininkai būtų informuojami apie planuojamos didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios vėjo elektrinės statybą, o žemės sklypų, patenkančių į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose, savininkai galėtų ir išreikšti prieštaravimą vėjo elektrinės statybai.</p> <p>Energetikos ministerijos nuomone, visi subjektai turi teisę reikšti prieštaravimus dėl jiems nuosavybės teise priklausančių objektų, kai planuojami projektai gali pažeisti jų teises ir teisėtus interesus.</p> <p>Dėl AIEĮ projektu Nr. 1 įsigaliojimo, yra nustatyta, kad AIEĮ projekto Nr. 1 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Šioje dalyje atsižvelgiama į suinteresuotųjų asmenų pastabas ir įsigaliojimas nustatomas nuo ketinimų protokolo pasirašymo.</p>
54.	UAB „Ignitis Renewable“	<p>Dėl AIEĮ projekto Nr. 1 (10 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas).</p> <p>Aiškinamajame rašte nurodyta, kad AIEĮ projekte Nr. 1 keičiamo AIEĮ 49 straipsnio 19 dalies pakeitimais „<i>siūloma atsisakyti kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų atlikimui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo. Numatoma, kad tai sudarys patrauklesnes sąlygas vėjo elektrinių plėtrai Lietuvoje, nes bus sumažintos asmenų, planuojančių statyti ar įrengti vėjo elektrines, patiriamos išlaidos projekto vystymui.</i>“. Taip pat aiškinamajame rašte nurodyta, kad „<...> preliminariais vertinimais, dėl Vyriausybės nutarimuose Nr. 1 ir Nr. 2 numatytų 700 MW ir 580 MW mažiausios įrengtosios galios vėjo elektrinių plėtros gamintojų mokamas kompensacijos dydis gali siekti 12,6 mln. eurų (Vyriausybės nutarimas Nr. 1) ir 10,4 mln. eurų (Vyriausybės nutarimas Nr. 2). Papildomai pažymėtina, kad Lietuvos žemyninėje dalyje numatomų plėtoti vėjo elektrinių parkų galios gali siekti 200 MW ir daugiau ir tuo atveju, kai vėjo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>AIEĮ projekte Nr. 1 siūloma atsisakyti prievolės sudaryti sutartį dėl kompensacijos mokėjimo tuo atveju, kai būtinos papildomos priemonės vėjo elektrinių keliamiems trukdžiams išvengti, tačiau įpareigoti vėjo elektrinių vystytojus sudaryti galimybę jas įrengti Lietuvos kariuomenei ar kitoms už nacionalinį saugumą atsakingoms institucijoms.</p>

		<p><i>elektrinių parkai plėtojami teritorijose, kuriose privaloma derinti vėjo elektrinių statybą su Lietuvos kariuomenės vadu ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, šių projektų įgyvendinimas išbrangsta dėl kompensacijų mokėjimo.</i>“</p> <p>Bendrovė sutinka, jog kompensacijos mokėjimo atsisakymas sudarys palankesnes sąlygas įgyvendinti vėjo elektrinių plėtros projektus tiek jūrinėje teritorijoje, tiek sausumoje mažesniais kaštais, tačiau norėtų išreikšti nuogastavimą, kad atsisakius kompensacijos mokėjimo, net ir esant galimybei išvengti vėjo elektrinių keliamų trukdžių panaudojant papildomas priemones, bus tiesiog nepritariama vėjo elektrinių statybos vietoms, kadangi papildomų priemonių įdiegimo kaštus turės dengti Lietuvos kariuomenė ar kitos institucijos jiems skirtų asignavimų lėšomis. Aiškinamajame rašte nėra nurodyta, kad siūlomas pokytis būtų aptartas su Lietuvos kariuomene ar kitomis institucijomis ir kad šiuo klausimu yra rastas kompromisas. Nesant sutarimo, gali susidaryti priešinga situacija, nei yra siekiama – vėjo elektrinių plėtra gali būti sustabdyta teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomos Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, nes nebus duodami pritarimai vėjo elektrinių statybai. Atsižvelgdama į tai, Bendrovė siūlo šį siūlomą pokytį suderinti su Lietuvos kariuomene ir kitomis institucijomis ir jį atlikti tik įsitikinus, kad siūlomas pokytis nesustabdys vėjo elektrinių plėtros tiek sausumoje, tiek jūrinėje teritorijoje.</p>	
55.	Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie aplinkos ministerijos	<p>Inspekcija susipažinusi su Įstatymų projektais atkreipia dėmesį, kad Įstatymų projektuose numatomi pakeitimai nėra suderinti su Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 3 straipsnio nuostatomis, kuriomis reguliuojamas statytojo teisės įgyvendinimas. Atkreipiamo dėmesį, kad naujo statinio statytojo teisė įgyvendinama, kai statytojas žemės sklypą (teritoriją) kuriame (kurioje) statomas statinys, valdo nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais; šis reikalavimas netaikomas aplinkos ministro nustatytais atvejais, kai nėra suformuoti žemės sklypai (atnaujinant (modernizuojant) pastatus, atliekant statinio kapitalinį ar paprastąjį remontą ir pan.).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Galiojančio Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22¹ straipsnio 19 d. ir 22 straipsnio 20 d. numatyta, kad konkurso laimėtojas, gavęs leidimą plėtrai ir eksploatacijai, įgyja teisę naudoti jūrinės teritorijos dalį (dalis), nustatytą (nustatytas) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje, atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, <u>statybai</u> ir eksploatacijai. Leidimas plėtrai ir eksploatacijai taip pat <u>suteikia teisę</u> naudoti jūrinę teritoriją šioms elektrinėms reikalingai <u>infrastruktūrai įrengti</u>. AIEĮ projektuose Nr. 1 ir Nr. 2 (AIEĮ 22¹ str. 19 d. ir 22 str. 20 d. pakeitimai) siūloma nustatyti, kad valstybinės žemės patikėtinio sutikimas dėl valstybinės žemės naudojimo atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių plėtrai, statybai, eksploatacijai jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), nustatytoje (nustatytose) Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtros jūrinėje teritorijoje, ir su jomis susijusios šio straipsnio 18 dalyje nurodytos infrastruktūros, suplanuotos teritorijų planavimo</p>

			<p>dokumentu (dokumentais), skirtu (skirtais) prijungti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, planuojamas plėtoti jūrinės teritorijos dalyje (dalyse), prie elektros perdavimo tinklų, plėtros ir statybos nereikalingas.</p> <p>Pažymėtina, kad pagal Statybos įstatymo 27 straipsnio 16 dalį, statybą leidžiantis dokumentas (SLD) neišduodamas, jeigu prašantis šio leidimo asmuo neturi teisės būti statytoju pagal šio įstatymo 3 straipsnio 2 ir 5 dalies reikalavimus, t. y. jei statytojas žemės sklypo (teritorijos), kuriame (kurioje) statomas statinys, nevaldo nuosavybės teise ar kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais, išskyrus aplinkos ministro nustatytus atvejus, kai nėra suformuoti žemės sklypai. Atvejai, kada statytojo teisei įgyvendinti nereikia žemės sklypo valdyti nuosavybės teise arba valdyti ir naudoti kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais, nurodyti statybos techninio reglamento STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Nebaigto statinio registravimas ir perleidimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“4 priede. Tarp šio priedo 1 punkte nustatytų atvejų yra šie: tiesiant valstybinėje žemėje susisiektimo komunikacijas ar inžinerinius tinklus ir statant jiems funkcionuoti būtinus statinius (1.3 p.); statant statinius Lietuvos Respublikos teritoriniuose vandenyse ir tarptautiniuose vandenyse esančiame jos kontinentiniame šelfe, į kurią Lietuvos Respublika turi išimtinės teises (1.4 p.), kai nesuformuoti žemės sklypai (atnaujinant (modernizuojant) pastatus, atliekant statinio kapitalinį ar paprastąjį remontą ir griauinant statinius) (3 p.).</p>
56.	VĮ Turto bankas	<p>Turto banko nuomone, AIEĮ įstatymo projekto Nr. 1 įsigaliojimo terminas (2023 m. liepos 1 d.) yra per trumpas ir nebuvo tinkamai bei laiku iškomunikuotas rinkos dalyviams. Turto bankas, iš anksto žinodamas apie šią būsimą pokyčio aplinkybę, galimai būtų keitęs investicijų į atsinaujinančius energijos šaltinius pobūdį.</p> <p>AIEĮ pakeitimo taikymas jau sudarytoms sutartims (arba pagal šiuo metu galiojančią tvarką gautas prijungimo sąlygas dar nesudarytoms rangos sutartims) būtų žalingas ir iš esmės keičiantis jau atliktų investicijų grąžą.</p> <p><u>Turto banko siūlymu AIEĮ pokyčiai (jeigu bus patvirtinti), turėtų įsigalioti ne anksčiau kaip nuo 2024 m. liepos 1 d., kai bus baigti šiuo</u></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Nustatyta, kad nuostatos įsigalioja nuo 2023 m. rugsėjo 1 d., taip pat numatoma taikyti išimtį ne pelno siekiančioms organizacijoms.</p>

		<p><u>metu jau pradėti įgyvendinti atsinaujinančių energijos šaltinių projektai.</u></p> <p>Maloniai prašome Jūsų atsižvelgti į Turto banko siūlymą nukelti AIEĮ pakeitimo įsigaliojimo datą, papildomai išaiškinant būsimus pokyčius.</p>	
57.	Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba)	<p>Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 8 straipsnio 5 dalimi nustatyta, kad nekilnojamojo daikto planai turi būti parengti taip, kad naudojantis valstybinės koordinacinių sistemų duomenimis būtų galima nustatyti nekilnojamojo daikto vietą Lietuvos Respublikos sausumos teritorijoje ir jūrinėje teritorijoje. Parengtas žemės sklypo planas turi būti suderintas Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Atsižvelgdami į tai, siūlome papildyti AIEĮ projekto Nr. 1 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 22 straipsnio 1 dalies 1 punktą nuostata, kad Vyriausybės įgaliota institucija taip pat organizuoja jūrinės teritorijos dalies plano, kuriame nurodomos teritorijos dalies ribos, ribų posūkių taškų koordinatės pagal Nekilnojamojo turto kadastro įstatymą, parengimą.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Pažymėtina, kad Lietuvos jūrinės teritorijos dalys, skirtos atsinaujinančios energetikos plėtrai, yra numatytos Lietuvos bendrajame plane, patvirtintame Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“. Energetikos ministro 2022 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. 1-377 patvirtintas Lietuvos bendrajame plane numatytos teritorijos specialusis planas, kuriame koordinatėmis sužymėti atskiri plotai elektrinėms plėtoti. Įvertinant tai, įstatymuose yra numatyta prievolė įregistruoti teritorijas kadastrė, tačiau poįstatyminiuose teisės aktuose nėra reglamentuota jūrinės teritorijos dalių registravimo tvarka Energetikos ministerija numato kreiptis į Registrų centrą dėl galimybių taikyti kadastro nuostatas pažymint Lietuvos jūrinėje teritorijoje numatomų plėtoti atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių parkų ribas taip kaip jos numatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. birželio 22 d. nutarime Nr. 697 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių didžiausios leistinos generuoti galios ir mažiausios įrengtosios galios nustatymo“ ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 15 d. nutarime Nr. 171 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalių, kuriose tikslinga organizuoti konkursą (konkursus) netaikant skatinimo priemonių atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai, ir šių elektrinių didžiausios leistinos generuoti galios ir mažiausios įrengtosios galios nustatymo“.</p>
58.	Nacionalinė žemės tarnyba	<p>AIEĮ projekto Nr. 1 9 straipsnis, AIEĮ projekto Nr. 2 1 straipsnis ir EEĮ projekto 6 straipsnio 2 dalis turėtų būti papildyti nuostatomis, kad servitutai nustatomi ne tik teritorijų planavimo dokumento (dokumentų) pagrindu, bet ir taip pat pagal žemės valdos projektus¹. Atkreiptinas dėmesys, kad EEĮ 75 straipsnio 4 dalyje, be visa kita, nustatyta, kad leidimo plėtrai ir</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Atsisakyta dalies nuostatos, kad Vyriausybės ar jos įgaliota institucija nustato sausumos teritorijos naudojimo sąlygas, susijusias su servitutų inžineriniams tinklams įrengti ir eksploatuoti nustatymu, paliekant tik nuostatą, kad bus</p>

		eksploatacijai turėtojas (turėtojai) turi teisę projektuoti, tiesti, prižiūrėti ir naudoti Lietuvos Respublikos teritorinėje jūroje ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje Baltijos jūroje plėtojamoms atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms prijungti reikalingus elektros tinklus žemės sklypuose, kuriuose tinklų operatorių naudai įstatymu ir (arba) administraciniu aktu nustatytas servitutas, įgyvendindamas (įgyvendindami) visus tinklų operatoriaus nustatytus reikalavimus dėl tokių elektros tinklų tiesimo bei atstumo tarp elektros tinklų. Elektros tinklų, jungiančių atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines su sausumos teritorijoje esančiais tinklais, techninės priežiūros, remonto, rekonstravimo ir modernizavimo tvarką leidimo plėtrai ir eksploatacijai turėtojas ir tinklų operatoriai nustato tarpusavio susitarimu. Šiame kontekste siūlome įvertinti AIEĮ projekto Nr. 1 9 straipsniu keičiamą įstatymo 221 straipsnio 19 dalies nuostatą, kad konkrečias sausumos teritorijos naudojimo sąlygas, susijusias su servitutų inžineriniams tinklams įrengti ir eksploatuoti, nustatymu ir jūrinės teritorijos naudojimo sąlygas nustato Vyriausybė arba Vyriausybės įgaliota (įgaliotos) institucija (institucijos).	nustatomos sausumos teritorijos naudojimo sąlygos.
59.	Nacionalinė žemės tarnyba	Nacionalinės žemės tarnybos nuomone, AIEĮ projektas Nr. 3 turėtų būti papildytas nuostatomis dėl įrengtų vėjo elektrinių, reglamentuojančiomis teritorijų, kuriose nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams (toliau – teritorija su statybos apribojimais), žymėjimą vizualine išraiška valstybės informacinių sistemų portaluose, siekiant užtikrinti tinkamą teritorijų planavimo ir statybos procesų įgyvendinimą, pasikeitus žemės sklypų, patenkančių į teritoriją su statybos apribojimais, savininkams.	Atsižvelgta iš dalies VšĮ Lietuvos energetikos agentūra rengia informacinio pobūdžio žemėlapi, kuriame numatoma sužymėti vėjo elektrines ir kitus objektus bei pateikti kitą tiek visuomenei, tiek atsinaujinančių objektų plėtojams aktualią informaciją apie galiojančius apribojimus ir pan.
60.	Nacionalinė žemės tarnyba	2–4 punktuose nurodyti siūlymai taip pat teikiami AIEĮ projektui Nr. 2.	Atsižvelgta iš dalies (žr. Nacionalinės žemės tarnybos pastabas ir argumentus į jas aukščiau)
61.	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija	Dėl AIEĮ projekto Nr. 1. AIEĮ projekto Nr. 1 11 straipsnio 4 dalis, nustatanti, kad „4. Šio įstatymo 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenims iki šio įstatymo įsigaliojimo Valstybinė energetikos reguliavimo taryba išdavė leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus“ turėtų būti patikslinta, nustatant atvejus, kai leidimas dar nėra išduotas, bet asmuo kreipėsi dėl leidimo išdavimo.	Atsižvelgta iš dalies. Patikslintas projektas nurodant, kad „Šio įstatymo 10 straipsnio 2–4 dalys netaikomos tais atvejais, kai asmenys iki šio įstatymo įsigaliojimo su elektros tinklų operatoriumi yra pasirašę ketinimų protokolą“. Vadinasi, tai atvejais, kai asmuo tik kreipėsi dėl ketinimų protokolo pasirašymo, bet to nespėjo padaryti iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, jam bus taikoma nauja tvarka.
62.	Teisingumo ministerija	Dėl AIEĮ projekto Nr. 3 Galiojantis reguliavimas, kuris yra keičiamas, numatyta, kad „Šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9–16 dalys netaikomos tais atvejais, kai iki 2022 m. liepos 8 d. yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa arba nustatytos	Neatsižvelgta. Šiuo atveju svarbu pabrėžti, kad pagal buvusį reglamentavimą galimai visos informavimo procedūros buvo atliktos tinkamai, tačiau buvo nustatytos griežtos informavimo procedūros, kurios ir įgyvendinamosiose įstatymo nuostatose praktiškai

		<p>sanitarinės apsaugos zonos“. Projektu šalinama sąlyga „yra patvirtinta poveikio aplinkai vertinimo programa“ bei atsiranda nauja aplinkybė – „vėjo elektrinės statyba užbaigta“. Taip pat nustatomos naujos išimtys, kada taikomos AIEĮ 49 straipsnio 9-16 dalys („išskyrus atvejus, kai nustatytos sanitarinės apsaugos zonos dydis yra mažesnis, negu šio įstatymo 16 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 49 straipsnio 9 dalyje nurodytas atstumas“). Tokiomis nuostatomis yra numatomas nuostatų taikymas atgal. Pažymėtina, kad numatomu reguliavimu galimai pažeidžiamas lex retro non agit principas, nustatantis, kad paskelbti įstatymai galioja į ateitį ir neturi grįžtamosios galios. Negalima nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuriuo būtų įsiterpta į jau pasibaigusius teisinius santykius (išskyrus atvejus, kai palengvinama teisės subjektų padėtis, kartu nepakenkiant kitiems teisės subjektams). Šiuo atveju kyla teisėtų lūkesčių apsaugos užtikrinimo klausimas. Manytina, kad keičiamos nuostatos gali būti nustatytos tik numatant jų taikymą į ateitį, t. y. aiškiai apibrėžtu laikotarpiu, kuris negali būti praėjęs.</p> <p>Taip pat AIEĮ projekte Nr. 3 numatomi informavimo būdai, esant tam tikriems atvejams. Manytina, kad turi būti pasisakyta dėl šių nuostatų taikymo iki įstatymo įsigaliojimo pradėtoms informavimo procedūroms.</p>	<p>liko, kadangi beveik visų projektų, kuriems buvo nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, teritorijos dydis yra mažesnis nei 4H.</p> <p>Pagal esamą reglamentavimą, jeigu pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H privaloma atlikti visą pilną AIEĮ nustatytą informavimo procedūrą, kas labai apsunkina ūkio subjektus, nes jie iki 2022-07-08 buvo stipriai pažengę ir atlikę didžiąją dalį procedūrų, todėl šiuo AIEĮ Projektu Nr 3 yra palengvinamos sąlygos, nustatant, kad tais atvejais, kai turimas statybą leidžiantis dokumentas (kas reiškia, kad visos procedūros buvo jau atliktos pagal buvusį reglamentavimą), papildomos informavimo procedūros netaikomos.</p> <p>Informavimas ar susitarimų pasirašymas su savininkais vyksta tais atvejais, kai statybą leidžiantys dokumentai negauti, bet yra atliktas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas arba poveikio aplinkai vertinimas ir nustatytos sanitarinės apsaugos zonos, bet jos yra mažesnis nei 4H.</p> <p>Vadinasi, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į atstumą aplink planuojamą vėjo elektrinę jos stiebo aukščio ribose (1H) arba teritoriją, kurioje nebus užtikrinta atitiktis visuomenės sveikatos saugos reikalavimams, jeigu tokia teritorija yra didesnė, negu vienas vėjo elektrinės stiebo aukštis aplink planuojamą elektrinę, sudaromi susitarimai dėl planuojamos statyti vėjo elektrinės.</p> <p>Tais atvejais, kai pastatai ir žemės sklypai patenka į teritoriją nuo 1H iki 4H, pastatų ir žemės sklypų savininkai informuojami viename iš nacionalinių ir viename iš vietos laikraščių, kai toks leidžiamas teritorijoje ir prieštaravimai negali būti reiškiami. Šiuo atveju informuojami tik tie asmenys, kurie atsirado po naujojo reglamentavimo įsigaliojimo, nes padidėjo atstumas, kuriame reikia informuoti pastatų ir žemės sklypų savininkus. Svarbu atkreipti dėmesį, kad ir pagal naują reglamentavimą žemės sklypų savininkai, išskyrus tuos, kurie pradėjo planuoti reakreacines teritorijas, prieštaravimų negali reikšti.</p>
63.	Teisingumo ministerija	<p>Atsižvelgiant į teisėkūros procedūras (terminus), siūlytina įvertinti ir pagrįsti, ar nustatomas Įstatymų projektų įsigaliojimo terminas (2023 m. liepos 1 d.) yra realus.</p> <p>Atkreipiamas dėmesys, kad Teisingumo ministerija 2023 m. kovo 7 d. teikė išvadą dėl tam tikrų Vyriausybės nutarimų projektų, kurioje (2 p.), be kita ko, nurodė, kad „pagal AIEĮ 22 straipsnio 4 dalį, <i>konkursą privalo</i></p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad konkursas, numatytas organizuoti 2023 m. rugsėjo 1 d. bus organizuojamas vadovaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsniu, kuris įsigalios gavus Europos Komisijos pritarimą ir kuris pakeis šiuo metu galiojantį įstatymo 22 straipsnį.</p>

		<p><i>organizuoti Vyriausybės įgaliota institucija per 6 mėnesius nuo paraiškos organizuoti konkursą gavimo dienos</i> šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 9 punkte numatytame Vyriausybės nutarime nustatytoms dalims ir įrengtosioms galioms nustatyti, o pagal apraše minimo pakeitimo įstatymo 27 straipsnio 4 dalį, <i>informacija apie pirmąjį konkursą</i> leidimui naudoti jūrinės teritorijos dalį, numatytą Vyriausybės nutarime dėl elektrinių plėtos jūrinėje teritorijoje plėtojant ne didesnės negu šiame nutarime nustatytos įrengtosios galios elektrines, ir sandorio kainai laimėti <i>skelbiama 2023 m. rugsėjo 1 d.</i>, jeigu yra atlikti visi reikalingi tyrimai, kiti veiksmai ir paskelbti jų rezultatai. Taigi, gaunasi, kad iš esmės tas pats dalykas dėl konkurso organizavimo termino nustatymo įstatymuose reglamentuojamas skirtingai“. Siūlytina, teikiant Įstatymų projektus Vyriausybei pateikti informaciją, kodėl Įstatymų projektais nėra sprendžiamas paminėtų nuostatų nesuderinamumo klausimas arba kartu spręsti ir šį klausimą.</p>	
--	--	---	--

Tvarios energetikos politikos grupės vadovė

Lina Sveklaite

Tvarios energetikos politikos grupės vyriausioji specialistė

Brigita Balčiūnaitė

Tvarios energetikos politikos grupės patarėja

Jevgenija Jankevič

Tvarios energetikos politikos grupės vyriausiasis specialistas

Sergej Garbar